

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Podpora podnikania z verejných zdrojov na Slovensku
The Support of Business from Public Resources in Slovakia

Študent: Miroslav Babinec
Vedúci bakalárskej práce: RNDr. Jiří Kovář

Ostrava 2012

VŠB-Technická univerzita Ostrava

Ekonomická fakulta

Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Miroslav Babinec**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Podpora podnikání z veřejných zdrojů na Slovensku
The Support of Business from Public Resources in Slovakia

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Malé a středné podnikanie a jeho úloha v národnom hospodárstve
3. Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
4. Regionálne poradenské a informačné centrá a ich fungovanie
5. Záver

Zoznam použité literatúry

Zoznam skratiek

Prehlásenie o využití výsledkov bakalárskej práce

Zoznam príloh

Prílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BRODSKÝ, Zdeněk a Michaela STRÍTESKÁ. *Malé a střední podnikání: distanční opora*. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2010. 148 s. ISBN 978-807395-346-1.

KUBRICKÁ, Marta. *Podpora malého a stredného podnikania v Slovenskej republike, sprievodca iniciatívami*. 11. vydanie. Bratislava: NARMSP, 2011, 306 s.

LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. 2. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2009. 160 s. ISBN 978-80-7204-618-8.

ŠEVČÍK, Pavel. *Jak získat peníze od státu, bank a EU, aneb, Receptář podpor, dotací, záruk a úvěrů pro podnikání a investování*. 1. vydání. Praha: Newfinances, 2004, 448 s. ISBN 80-903354-1-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Jiří Kovář**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová

děkanka fakulty

Prehlasujem, že som celú prácu, vrátene príloh, vypracoval samostatne.

V Ostrave dňa 11. 5. 2012

.....

podpis

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Definícia MSP.....	12
2.1	MSP na Slovensku.....	12
2.2	Problémy MSP na Slovensku	13
2.3	Stav MSP v roku 2010 na Slovensku	14
2.3.1	Fyzické osoby	15
2.3.1.1	Rodové zloženie fyzických osôb	17
2.3.1.2	Vekové zloženie fyzických osôb	18
2.3.2	Právnické osoby.....	19
2.4	Porovnanie daňového zaťaženia na Slovensku a Česku.....	21
2.4.1	Podmienky na Slovensku	21
2.4.2	Podmienky v Česku	22
3	Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania.....	24
3.1	Organizačná štruktúra NARMSP	25
3.2	Činnosť a ciele NARMSP	26
3.2.1	Pôsobenie NARMSP v regiónoch Slovenska	28
3.2.2	Podporné programy NARMSP	30
3.2.2.1	Mikropôžičkový program.....	30
3.2.2.2	Program podpory vzdelávania a poradenstva pre vybrané skupiny záujemcov o podnikanie a začínajúcich podnikateľov	34
3.2.2.3	Schéma poradenstva a vzdelávania pre MSP (de minimis).....	37
4	Regionálne poradenské a informačné centrum Považská Bystrica.....	41
4.1	Náplň činnosti RPIC-PB.....	42
4.2	Pôsobnosť RPIC-PB	43
4.3	Stav RPIC-PB v roku 2010.....	44

4.3.1	Materiálovo-technické vybavenie	44
4.3.2	Personálne obsadenie	46
4.3.3	Činnosť a realizované aktivity	46
4.3.4	Ekonomika RPIC-PB	51
4.4	Mikropôžičkový program z pohľadu RPIC-PB.....	54
4.4.1	Účtovanie mikropôžičiek v RPIC-PB	55
4.4.2	Mikropôžičkový manažér	55
4.4.3	Analýza nového Mikropôžičkového programu	57
4.5	Podpora vzdelávania a poradenstvo z pohľadu RPIC-PB	61
4.5.1	Prieskum spokojnosti účastníkov kurzu.....	63
5	Záver	66
	Zoznam použitej literatúry	67
	Zoznam skratiek	69
	Prohlášení o využití výsledků diplomové (bakalářské) práce	70
	Zoznam príloh	71

1 Úvod

Bola mi zadaná bakalárska práca na tému „Podpora podnikania z verejných zdrojov na Slovensku“. Táto téma sa vzťahuje najmä k malému a strednému podnikaniu (ďalej len MSP). MSP tvoria podstatnú časť ekonomiky a vytvárajú takmer tri štvrtiny pracovných miest na trhu. Napriek tomu sa im nedostáva adekvátnej pozornosti, ktorú si zaslúžia. Podnikanie v malých a stredných podnikoch v našich podmienkach je špecifické hlavne svojou flexibilitou a možnosťou rýchlejšieho prispôsobovania sa turbulentným podmienkam trhového prostredia, v porovnaní s veľkými podnikmi. Nadnárodné korporácie a ich investície v krajine sú vo väčšine prípadov časovo obmedzené (daňovými prázdninami a rôznymi formami podpory zo strany štátu), ale malé a stredné podniky tu vždy boli a budú. Z tohto dôvodu rastie významnosť malých a stredných podnikov na Slovensku, ale i v ostatných krajinách Európskej únie.

Malé a stredné podnikanie je charakteristické transparentnou organizačnou štruktúrou, umožňuje realizáciu priameho riadenia a informačný tok bez výrazného vplyvu negatívnych aspektov. Pre národné hospodárstvo predstavujú malé a stredné podniky značný potenciál. Významnosť týchto podnikov však nie je len na úrovni národnej, ale dosahuje úroveň nadnárodnú.

Podpora malých a stredných podnikov je záležitosťou, na ktorú existujú v laickej verejnosti, ale aj v odborných kruhoch rôzne názory. Jej efektívnosť, prínos a návratnosť sú často predmetom sporov a dohadov. Na druhej strane je nepopierateľné, že malé a stredné podniky majú určité špecifiká, ktoré ich znevýhodňujú v porovnaní s veľkými podnikmi vo viacerých aspektoch. Či už sa jedná o možnosti financovania svojich rozvojových aktivít alebo o výskumnú kapacitu a následne aj implementačné schopnosti v oblasti výsledkov výskumu a vývoja.

Diplomová práca sa skladá z troch hlavných častí, ktorými sú:

- malé a stredné podnikanie a jeho úloha v národnom hospodárstve,
- Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania,
- regionálne poradenské a informačné centrá a ich fungovanie.

V prvej časti sme sa venovali definícii malého a stredného podnikania, jeho fungovaniu a úlohám v národnom hospodárstve. Rozobrali sme jednotlivé druhy podnikov, prehľadne

spracovali jednotlivé štatistické údaje do tabuliek a grafov a urobili jednoduché porovnanie daňového zaťaženia MSP v prostredí Slovenskej a Českej republiky.

V druhej časti sme sa venovali fungovaniu Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania a jej podporným činnostiam pre malých a stredných podnikateľov cez regionálne poradenské a informačné centrá. Hlavne dvom podporným programom, a to vzdelávaniu budúcich a súčasných podnikateľov a poskytovaní mikropôžičiek.

Nosným pilierom práce je tretia časť kde sa zaoberáme samotným fungovaním regionálnych centier, konkrétne Regionálneho poradenského a informačného centra v Považskej Bystrici. Cieľom bolo zhodnotiť súčasné fungovanie a spoluprácu s Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania a navrhnúť vylepšenia pre budúcu ešte účinnejšiu spoluprácu.

Hlavným cieľom, teda aj výstupom práce bolo analyzovanie systému podpory MSP, popísanie a navrhnutie vylepšenia pre kooperáciu medzi Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania a regionálnymi poradenskými a informačnými centrami na Slovensku.

Pre písanie práce sme čerpali z odporúčanej odbornej literatúry, interných dokumentov a smerníc Regionálneho poradenského a informačného centra v Považskej Bystrici a rôznych internetových zdrojov.

Po dohode s vedúcim práce sme použili metódu analýzy a následnej syntézy pre vyriešenie stanovených problémov. Za výhodu pri skúmaní stanovených problémov považujem fakt, že som v danej oblasti zamestnaný.

Na tomto mieste sa chcem poďakovať Ing. Antonovi Kolembusovi za rady a pripomienky, ktoré viedli k dokončeniu tejto bakalárskej práce.

2 Definícia MSP

Za podnik môžeme považovať každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právnu formu. Patria sem najmä samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti a partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť. Rozdelenie na malé, stredné a veľké podniky nám definuje počet zamestnancov a výška finančných limitov.

Kategorizácia podľa veľkosti podnikov použitá v tejto práci vychádza z nariadenia Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od 1. 1. 2005¹. Kategóriu MSP tvoria podniky s počtom zamestnancov menším ako 250, za veľké podniky považujeme podniky s počtom zamestnancov 250 a viac. V rámci MSP teda rozlišujeme:

- mikropodniky (0-9 zamestnancov),
- malé podniky (10-49 zamestnancov),
- a stredné podniky (50-249 zamestnancov).

Kde sa nerozlišuje mikropodnik, medzi malé podniky radíme všetky tie s počtom zamestnancov do 49. Okrem počtu pracovníkov sa zohľadňujú aj iné kritériá ako výška obratu, hodnota aktív alebo vlastnícka štruktúra. My však budeme používať iba kritérium počtu zamestnancov, nakoľko nám to umožňuje jednoduchšie štatistické porovnanie stavu sektora MSP.

2.1 MSP na Slovensku

Podnikanie je základným prvkom efektívneho fungovania trhovej ekonomiky, je tým, čo ekonomiku robí trhovou. Pre Slovensko, pre ktoré je hlavným cieľom dosiahnuť úroveň

¹ - European Commission: nariadenie Európskej komisie č. 2003/361/EC platné od 1. 1. 2005. In: [online]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:en:PDF>

rozvinutých krajín Európy v čo najkratšom čase, má rozvoj podnikania, obzvlášť malého a stredného, nenahraditeľný význam. Podnikanie je hnacím motorom zmien, meradlom rozvoja ekonomiky, nástrojom prispôsobovania sa a schopnosti udržať krok s hlavnými svetovými trendmi. Vyspelé európske krajiny pochopili, že ak chcú i naďalej hrať dôležitú rolu v ekonomike budúcnosti, ekonomike založenej na poznatkoch, je potrebné orientovať svoje hospodárstvo smerom k vyššej efektívitve, trvalo udržateľnému rastu, a to najmä prostredníctvom zvyšovania schopnosti reagovať na neustále meniace sa stimuly rýchlo a dobre. Malé podniky sú schopné zaplniť medzery na trhu, ktoré veľké podniky vďaka svojej mohutnosti nemajú šancu pokryť.

Malé a stredné podniky hrajú v európskej ekonomike kľúčovú úlohu. Sú nesporným zdrojom voľných pracovných miest, inšpirujú podnikateľského ducha a víziu, a tak sú mimoriadne priaznivými stimulátormi konkurencie a zamestnanosti v Európe. V rozšírenej Európskej únii existuje približne „23 miliónov mikro, malých a stredných podnikateľov, ktorí poskytujú 75 miliónov pracovných miest, a tak predstavujú 99% všetkých európskych podnikov“². Veľmi podobná situácia je aj na Slovensku. Aj napriek takto pozitívnym číslam MSP často čelia trhovým nedostatkom, t.j. majú ťažkosti pri získavaní kapitálu, najmä v počiatočných fázach podnikateľskej aktivity, a tým si zamedzujú prístup k novým technológiám a inováciám. Ich šance na úspech vo vysoko-konkurenčnom prostredí sú tak značne obmedzené.

2.2 Problémy MSP na Slovensku

Štandardné nevýhody vyplývajú priamo z podstaty MSP. Tvorí ich obmedzený prístup k zdrojom. Problém je hlavne v tom, že MSP nemajú na Slovensku historickú tradíciu a v očiach finančných inštitúcií sa javia ako rizikové a neschopné splácania komerčných úverov. V prípade, že finančná inštitúcia sa rozhodne poskytnúť úver MSP, potom tak činí za výrazne nevýhodných a diskriminačných podmienok, ktoré sú zjavne nevýhodné. Ďalším problémom je vysoká administratívna náročnosť, finančné bariéry na začatie podnikania, ktoré priamo

² European Commission: pracovný dokument Európskej komisie zo dňa 7. 10. 2009. In: [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_report_2009_en.pdf

súvisia už s uvedeným prístupom komerčných finančných inštitúcií. Nefunkčný kapitálový trh má súvislosť so štandardnými nevýhodami MSP. Tieto podniky sú teda odkázané na financovanie rozvoja z vlastných kumulovaných zdrojov.

Ďalšími slabunami MSP je nedostatočná spolupráca s akademickou obcou a slabá inovačná činnosť. Jedná sa hlavne o prepojenie vedomostí z akademickej pôdy do podnikateľskej praxe. Slabé financovanie výskumu a vývoja sa tak odzrkadľuje na slabšej konkurencieschopnosti voči väčším firmám a investorom.

Do ďalšej skupiny problémov môžeme zaradiť aj diskriminačnú daň z príjmu. Súvisí s progresívnym zdaňovaním príjmu, čo má výrazne odpudivý charakter pre vytvorenie živnosti a následné platenie daní. Odpudzujúci dojem zanecháva v MSP aj vysoké odvodové zaťaženie. Toto tvrdenie si exaktne dokážeme v kapitole 2.4, kde porovnáme daňové zaťaženie v Slovenskej a Českej republike.

Ďalším problémom je zložitá, neprehľadná a často sa meniaci legislatíva, ktorá spôsobuje vysokú administratívnu zaťaženosť MSP. V súčasnosti sa slovenská legislatíva môže skutočne pochváliť neustálymi dopĺňajúcimi ustanoveniami a novelizáciami už prijatých zákonov. Zároveň je to aj legislatíva tvorená vyslovene v neprospech podnikateľa. Trhové podmienky začínajú mať často krát charakter sociálneho štátu, kedy sa neberie do úvahy neschopnosť zamestnanca adekvátne vynaložiť pracovné úsilie. Zákony pôsobia v smere pomoci špekulatívnym zamestnancom, ktorí odmietajú pracovať. Právna neistota tiež nezabezpečuje vhodné podmienky na rozvoj MSP, najmä v spojitosti s korupciou, ktorú možno nazývať i pozitívnym lobingom, ktorý je v dnešnej obchodnej praxi priam až nevyhnutný.

2.3 Stav MSP v roku 2010 na Slovensku

Dobré podnikateľské prostredie určuje rozvoj ekonomiky a jeho zmeny sa časom premietajú do kvantitatívnych charakteristík sektora MSP, ktorý v podnikovej ekonomike tvorí pracovné miesta a vytvára pridanú hodnotu. Pre zlepšovanie podnikateľského prostredia je potrebné analyzovať, posudzovať a monitorovať vývoj MSP. Následne určovať a identifikovať trendy,

čím sa môže predpokladať vývoj v budúcnosti a tým pripraviť potrebné stimulačné opatrenia na podporu rozvoja.

Veľkostná kategorizácia podnikov pre štatistické spracovanie dát je použitá na základe nariadenia Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od 1. 1. 2005, spomínaným v kapitole 1.1 Definícia MSP.

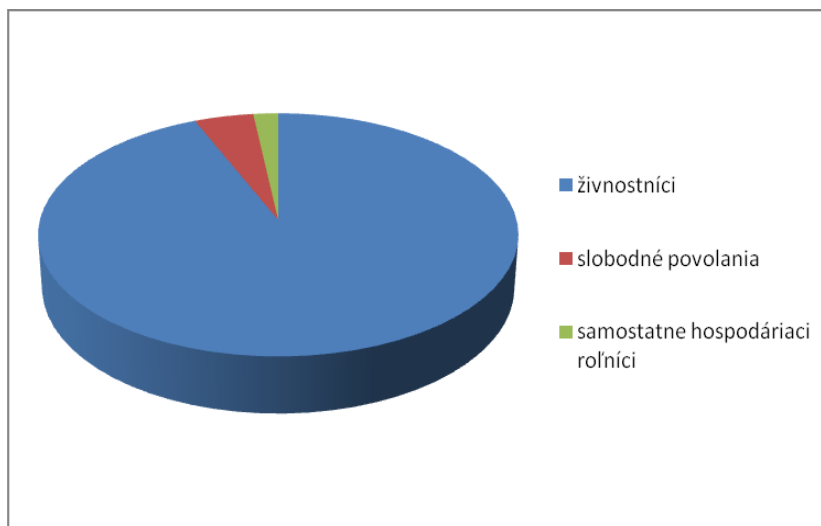
V nasledujúcich kapitolách si rozoberieme jednotlivé charakteristiky MSP a jeho vývoj v roku 2010.

2.3.1 Fyzické osoby

V roku 2010 bolo v registri Štatistického úradu SR evidovaných 410 308 fyzických osôb – podnikateľov. V medziročnom porovnaní klesol ich počet o 0,95 %. Z celkového počtu podnikateľov – fyzických osôb bolo 384 202 živnostníkov, 18 378 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 7 728 samostatne hospodáriacich roľníkov (graf č. 1). K poklesu došlo hlavne kvôli zníženiu celkového počtu živnostníkov o 3 674 (o 0,9 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov o 289 (o 3,6 %). Počet osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach sa medziročne zvýšil o 404 (o 2,2 %).³

³ NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA. Správa o stave malého a stredného podnikania v Slovenskej republike v roku 2010. Bratislava, 2011, 134 s. Dostupné z: http://www.nadsme.sk/files/Stav_MSP_2010-fin.pdf

Graf č. 2.3.1.1: rozdelenie fyzických osôb – podnikateľov podľa právnej formy.

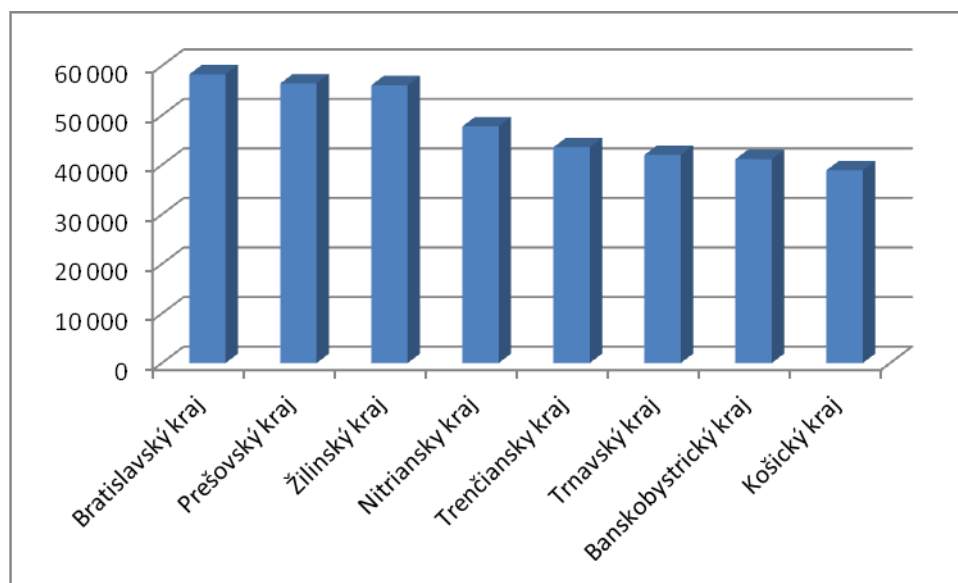
Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

Najviac živnostníkov medziročne pokleslo v obchode (o 3 716), v priemysle (o 1 611), v ubytovaní a stravovaní (o 215), v stavebníctve (o 182). Medziročne najviac narástol počet živnostníkov v obchodných službách (o 1 266), ostatných službách (568) a v doprave a informáciách (o 428).³

Podľa krajov v roku 2010 najviac živnostníkov pôsobilo v Bratislavskom kraji (58 282), potom v Prešovskom kraji (56 443), v Žilinskom kraji (56 079), v Nitrianskom kraji (47 759), v Trenčianskom kraji (43 553), v Trnavskom kraji (42 004), v Banskobystrickom kraji (41 156) a v Košickom kraji (38 926). Podľa okresov bolo najviac živnostníkov v okresoch Žilina (13 785), Nitra (12 322), Bratislava V (11 883), Prešov (11 093), Dunajská Streda (10 621) a Bratislava II (10 412). Najmenej živnostníkov bolo v okresoch Medzilaborce (622), Sobrance (855) a Poltár (1 024).³

Počet živnostníkov podľa jednotlivých krajov je znázornený v grafe č. 2.3.1.2.

Graf č. 2.3.1.2: Počet živnostníkov v jednotlivých krajoch.

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

Z celkového počtu samostatne hospodáriacich roľníkov bolo registrovaných 1 545 v Nitrianskom kraji, 1 357 v Banskobystrickom kraji, 1 146 v Košickom kraji, 1 008 v Žilinskom kraji, 1 010 v Prešovskom kraji, 896 v Trnavskom kraji, 485 v Bratislavskom kraji a 281 v Trenčianskom kraji.³

Osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach bolo registrovaných 3 782 v Bratislavskom kraji, 2 633 v Košickom kraji, 2 355 v Prešovskom kraji, 2 333 v Nitrianskom kraji, 2 060 v Banskobystrickom kraji, 1 852 v Žilinskom kraji, 1 770 v Trenčianskom kraji a 1 593 v Trnavskom kraji.³

2.3.1.1 Rodové zloženie fyzických osôb

Z evidovaných podnikateľov – fyzických osôb bolo v roku 2010 72,5 % mužov a 27,5 % žien. V porovnaní s minulým rokom došlo k zníženiu počtu žien o 0,2 %. V rámci právnych foriem dosahovali ženy najväčšie zastúpenie v slobodných povolaniach (54,1 %). Jednoznačne nižšie zastúpenie mali u živnostníkov (26,3 %) a samostatne hospodáriacich roľníkov (24,8 %).³

Tabuľka č. 2.3.1.1: rodové zloženie fyzických osôb podnikateľov podľa právnej formy.

	Živnostníci	Slobodné povolania	Samostatne hospodáriaci roľníci	Spolu
Muži	73,7 %	45,9 %	75,2 %	72,5 %
Ženy	26,3 %	54,1 %	24,8 %	27,5 %

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

Najviac žien – živnostníčiek bolo v Bratislavskom kraji (32,7 %), Košickom kraji (30,4 %) a Banskobystrickom kraji (29,1 %). V zvyšných krajoch bol podiel napr. 21,9 % (Žilinský kraj) alebo 25,8 % (Nitriansky kraj).³

2.3.1.2 Vekové zloženie fyzických osôb

Najviac podnikateľov – fyzických osôb v roku 2010 bolo vo vekovej kategórii 30 až 39 ročných (28,6 %), následne v kategórii 40 až 49 ročných (27,1 %), v kategórii 50 až 59 ročných (22,2 %) a v kategórii menej ako 30 rokov (15,2 %). Vo vekovej kategórii 60 a viac ročných bolo aktívnych 7 % podnikateľov.³

Vekové zloženie podnikateľov – fyzických osôb podľa jednotlivých právnych foriem je možné vidieť v tabuľke č. 2.3.1.2.

Tabuľka č. 2.3.1.2: vekové zloženie podnikateľov podľa jednotlivých právnych foriem.

Počet rokov	Samostatne hospodáriaci roľníci	Slobodné povolania	Živnostníci	Spolu
30 a menej	3,4 %	10,5 %	15,6 %	15,2 %
30-39	12,2 %	20,2 %	29,4 %	28,6 %
40-49	18,3 %	21,1 %	27,5 %	27,1 %
50-59	25,7 %	29,9 %	21,7 %	22,2 %
60-69	17,5 %	15,1 %	5,0 %	5,7 %
70-79	12,4 %	2,8 %	0,6 %	1,0 %
80 a viac	10,4 %	0,3 %	0,1 %	0,3 %

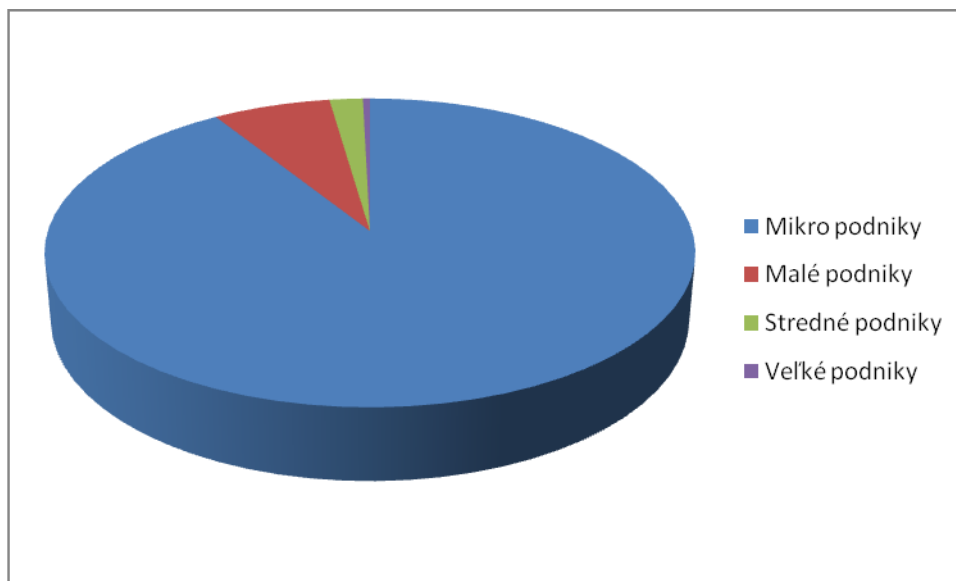
Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

2.3.2 Právnické osoby

V roku 2010 došlo k nárast počtu právnických osôb o 9,9 % v porovnaní z predchádzajúcim rokom. Z celkového počtu 197 089 právnických osôb bolo 143 001 podnikov a 54 088 neziskových organizácií. V porovnaní s rokom 2009 sa zvýšil počet podnikov o 15 592 (o 12,2 %) a počet neziskových inštitúcií o 2 145 (o 4,1 %).³

Najväčší podiel na celkovom počte právnických osôb - podnikov tvorili mikro podniky (91,0 %). Malé podniky boli v zastúpení 6,7 %, stredné podniky 1,9 % a veľké podniky 0,4 %. MSP tvorili celkovo 99,6 % podiel na celkovom počte právnických osôb - podnikov.³

Graf č. 2.3.2.1: počet podnikov podľa veľkosti.

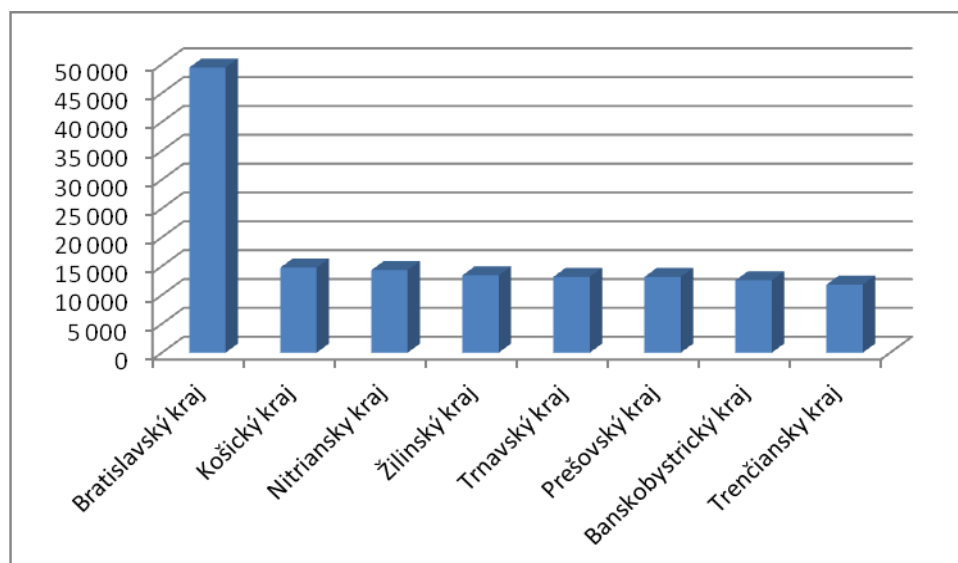

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

Podľa právnej formy bolo v roku 2010 najviac spoločností s ručeným obmedzením (89,5 %). Akciové spoločnosti z celkového počtu tvorili len 3,7 %. Z hľadiska vlastníctva bolo 79,4 % podnikov v súkromnom tuzemskom vlastníctve, 13,7 % v zahraničnom vlastníctve, 5,1 % medzinárodnom súkromnom vlastníctve a 1,1 % v družstevnom vlastníctve.³

V roku 2010 v Bratislavskom kraji pôsobilo celkovo 49 420 právnických osôb, v Košickom kraji 14 744, v Nitrianskom kraji 14 301, v Žilinskom kraji 13 390, v Prešovskom kraji 13 120, v Trnavskom kraji 13 136, v Banskobystrickom kraji 12 525 a v Trenčianskom kraji 11 781.³

Graf č. 2.3.2.2: počet právnických osôb v jednotlivých krajocho.

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

2.4 Porovnanie daňového zaťaženia na Slovensku a Česku

Pre porovnanie daňového zaťaženia použijeme jednoduchý príklad bezdetného slobodného podnikateľa – fyzickej osoby (SZČO resp. OSVČ), koľko zaplatí na dani z príjmu fyzických osôb v percentách z daňového základu. Pre prehľadnenie vypočítame tri rôzne varianty dosiahnutého príjmu – 11 000 €, 22 000 € a 35 000 €.

2.4.1 Podmienky na Slovensku

Od 1. Januára 2004 platí na Slovensku daňový systém, v ktorom bola zavedená rovná sadzba dane vo výške 19 % pre daň z príjmov FO a daň z príjmov PO. Sadzba dane z príjmov FO sa od roku 2004 nemenila a takto dlhý časový úsek bez zmeny je v Európe skôr výnimočný. Progresívnosť daňového zaťaženia spôsobuje aj klesajúca nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka, ktorá s rastom základu dane klesá, až pri dosiahnutí určitého základu dane je nulová.

Pre rok 2011 od základu dane 18 538 € nezdaniiteľná časť začína klesať, pri základe vyššom ako 32 775,18 €, nemá daňovník právo na odpočítateľnú položku na seba.⁴

Tabuľka č. 2.4.1: daňové zaťaženie v Slovenskej republike.

	Zárobok 1	Zárobok 2	Zárobok 3
Základ dane (€)	11 000,00	22 000,00	35 000,00
Nezdaniiteľná časť základu dane na daňovníka	- 3 559,30	- 2 693,80*	0**
Základ dane znížený o nezdaniiteľnú časť	7 440,70	19 306,20	35 000,00
Zaokrúhlený základ dane	7 440,00	19 306,00	35 000,00
Daňová povinnosť	1 413,60	3 668,14	6 650,00
Daňové zaťaženie (%)	12,85 %	16,67 %	19 %

Zdroj: vlastný výpočet.

* Výpočet nezdaniiteľnej časti základu dane na daňovníka pri základe dane 22 000 eur je nasledovný podľa § 11 zákona č. 595/2003 o dani z príjmov v z. n. p. = $8193,8 - \frac{1}{4} \cdot 22000 = 8193,8 - 5500 = 2693,8$

** Výpočet nezdaniiteľnej časti základu dane na daňovníka pri základe dane 35 000 eur je nasledovný podľa § 11 zákona č. 595/2003 o dani z príjmov v z. n. p. = $8193,8 - \frac{1}{4} \cdot 35000 = 8193,8 - 8750$, t.j. vychádza záporné číslo a tým pádom daňovník nemá nárok na odpočítateľnú položku.

2.4.2 Podmienky v Česku

U dane z príjmov fyzických osôb došlo v Českej republike od roku 2001 k niekoľkým zmenám daňových sadzieb. V rokoch 2001 až 2005 boli sadzby dane z príjmov fyzických osôb 15 %, 20 %, 25 % a 32 %. V rokoch 2006 a 2007 sa sadzby zmenili na 12 %, 19 %, 25 % a 32 %. Od roku 2008 je zavedená 15 % rovná daň, ktorá platí aj pre rok 2011. Základná

⁴ Zákon o dani z príjmov. In: 595/2003. 4. decembra 2003. Dostupné z: <http://www.finance.sk/download/248-stahuj-zakon-o-dani-z-prijmov/1/>

odpočítateľná položka na daňovníka je pre rok 2011 stanovená na 23 640 CZK a nie je podmienená výškou dosiahnutého základu dane. Dosiahnuté príjmy (t. j. 11 000 eur, 22 000 eur a 35 000 eur sú prepočítané platným kurzom na české koruny).⁵

Tabuľka č. 2.4.2: daňové zaťaženie v Českej republike.

	Zárobok 1	Zárobok 2	Zárobok 3
Základ dane (CZK)	281 220	562 440	894 791
Upravený základ dane	281 200	564 400	894 700
Daň pred zľavou	42 180	84 660	134 205
Zľava na dani	23 640	23 640	23 640
Daň na úhradu	18 540	61 020	110 656
Daňové zaťaženie (%)	6,6%	10,85%	12,35%

Zdroj: vlastný výpočet.

Na základe porovnania tabuľky č.2.4.1 a č. 2.4.2 jednoznačne vyplýva, že v Českej republike je nižšie daňové zaťaženie ako na Slovensku.

⁵ Měšec.cz. www.mesec.cz [online]. [cit. 2012-02-06]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/sazba-dane/>

3 Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania (ďalej len NARMSP) „spolu so sieťou Regionálnych poradenských a informačných centier (ďalej len RPIC) a Podnikateľských inovačných centier (ďalej len BIC), tvorí základný inštitucionálny nástroj podpory malého a stredného podnikania, ktorý koordinuje aktivity na jeho podporu na medzinárodnej, národnej a lokálnej úrovni“⁶ v Slovenskej republike. Spomínanú štruktúru dopĺňajú od roku 2002 Centrá prvého kontaktu (ďalej len CPK). Podporu MSP agentúra zabezpečuje realizáciou podporných programov pre malých a stredných podnikateľov v regiónoch Slovenska a finančných návratných a nenávratných výpomocí, ktoré v rámci týchto programov prideluje podnikateľom. Od februára 2008 oficiálne NARMSP spolupracuje aj s oficiálnou sieťou na podporu podnikateľov Európskej komisie pod názvom Enterprise Europe Network.

NARMSP podporuje podniky pomocou realizácie programov, konkrétne napr. úverových a pôžičkových a touto cestou sa snaží sprístupniť mnohokrát nedostupné financie pre MSP. Agentúra sa orientuje taktiež na regióny, kde pomáha pri budovaní siete regionálnych poradenských a informačných centier, podnikateľských a inovačných centier, centier prvého kontaktu a podnikateľských a technologických inkubátorov. NARMSP je rozsahom poskytovaných služieb a foriem podpory pre MSP najvýznamnejšou organizáciou podpory pre MSP. Poskytuje širokú škálu programov, vhodných pre začínajúce podniky až po podniky, ktoré sa snažia presadiť na zahraničných trhoch. Ďalej poskytuje svoje služby v regiónoch.

Národná agentúra vznikla v roku 1993 iniciatívou Európskej únie a vlády SR ako nadácia. NARMSP podporuje rast a rozvoj MSP v Slovenskej republike s cieľom posilniť konkurencieschopnosť sektora a v tejto oblasti má stanovené 4 priority:

- stimulácia rastu sektora,
- zvyšovanie jeho konkurencieschopnosti,
- internacionalizácia-prienik na nové trhy,

⁶ HOLEŠOVÁ, H.: Malé a stredné podnikanie. Bratislava : Grafis, 2003. 36 s. ISBN 80-968789-9-9

- uľahčenie prístupu MSP ku kapitálovým zdrojom.⁷

3.1 Organizačná štruktúra NARMSP

Zakladajúci členovia vytvorili a zaregistrovali v roku 1993 nadáciu s názvom "Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania". V roku 1997 zmenila agentúra svoju právnu formu na záujmové združenie právnických osôb, ktorého členmi sú nasledovné organizácie:

- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky,
- Združenie podnikateľov Slovenska,
- Slovenský živnostenský zväz.⁷

Riadenie a kontrolu činnosti agentúry zabezpečujú orgány NARMSP, ktorými sú:

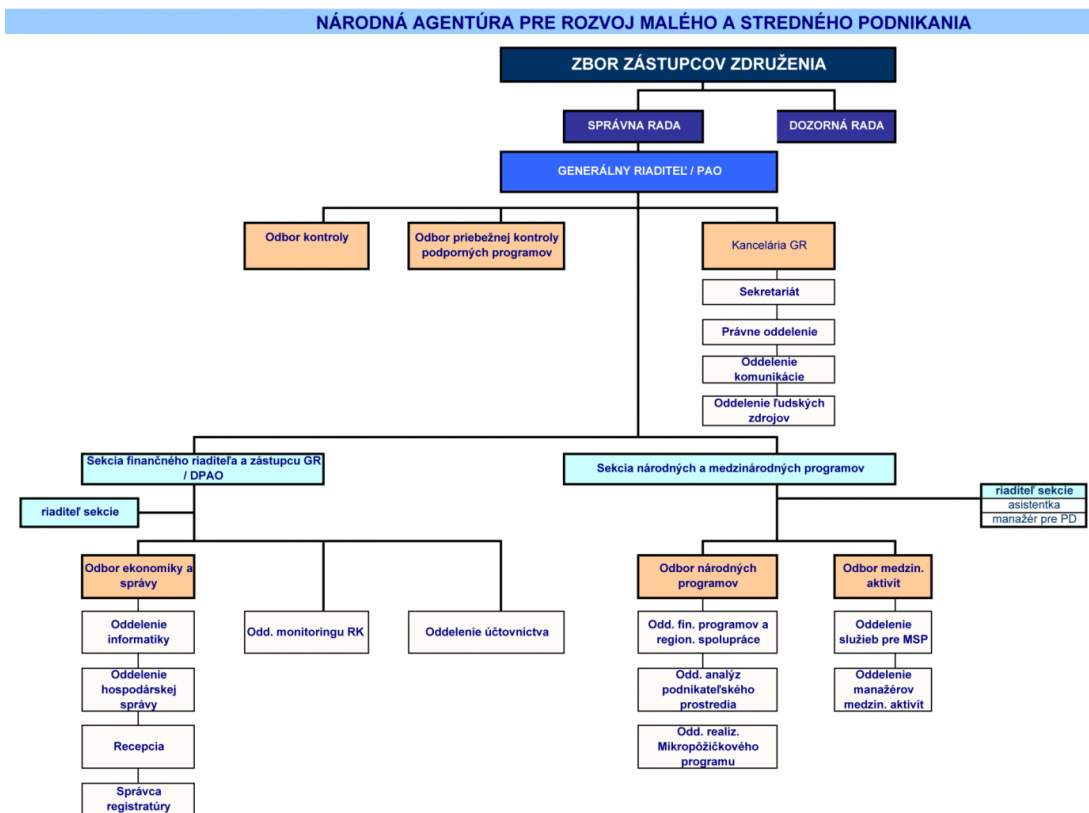
- Zbor zástupcov členov združenia,
- Správna rada,
- Dozorná rada,
- generálny riaditeľ.⁷

Najvyšším orgánom, zodpovedným za riadenie činnosti agentúry v strategických otázkach, je Zbor zástupcov členov združenia. Správna rada je rozhodovacím a výkonným orgánom, ktorý prijíma rozhodnutia súvisiace s činnosťou agentúry, schvaľuje strednodobé a dlhodobé smerovanie agentúry. Dozorná rada z pozície kontrolného orgánu dohliada na hospodárenie združenia a použitie prostriedkov agentúry v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov a stanov. Činnosť agentúry riadi generálny riaditeľ, ktorý koná v jej mene.

⁷ Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://narmsp.sk/sk/content/kto-je-narmsp>

Organizačnú štruktúru NARMSP je možné vidieť na obrázku 3.1, alebo vo zväčšenej forme v prílohe č. 1.

Obrázok č. 3.1: organizačná štruktúra NARMSP.

Zdroj: http://www.nadsme.sk/files/organizacna_struktura_platna_od_11_6_11.png

3.2 Činnosť a ciele NARMSP

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania bola založená hlavne na podporu rozvoja a rastu malého a stredného podnikania v Slovenskej republike. NARMSP koordinuje aktivity na miestnej, regionálnej, štátnej a medzinárodnej úrovni za účelom podpory a rozvoja MSP v Slovenskej republike.

NARMSP vykonáva hlavne nasledovné aktivity:

- „identifikuje a analyzuje bariéry rozvoja podnikania, formuluje návrhy na ich odstránenie, vrátane návrhov právnych predpisov a prostredníctvom Ministerstva

hospodárstva Slovenskej Republiky (ďalej len MH SR) ako gestora pre MSP ich predkladá vláde SR,

- pripravuje návrhy pre formulovanie štátnej politiky a stratégie, dôležité pre oblasť MSP. Prostredníctvom MH SR ako gestora pre MSP ich predkladá vláde SR,
- plní úlohy spojené s odbornou realizáciou projektov a programov zameraných na pomoc MSP v Slovenskej republike. Tieto aktivity vykonáva vo vzťahu k programom predvstupovej pomoci Európskej únie, bilaterálnym a multilaterálnym programom, ako aj programom financovaným zo štátneho rozpočtu SR. NARMSP je Implementačnou agentúrou pre predvstupový program PHARE v Slovenskej republike t.j. zodpovedá za finančné a administratívne riadenie projektov zameraných na priamu a nepriamu pomoc MSP v Slovenskej republike. Od mája 2004 sa podieľa na implementovaní projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v rámci Sektorového operačného programu – Priemysel a služby (SOP PS),
- v spolupráci s finančnými inštitúciami sa zúčastňuje na zakladaní úverových a záručných systémov pre zakladanie, stimuláciu a rozvoj MSP,
- podporuje rozvoj MSP prostredníctvom programov podpory MSP a finančných výpomocí (návratných a nenávratných), ktoré prideluje podnikateľom v rámci týchto programov,
- zabezpečuje realizáciu podporných programov pre MSP v jednotlivých regiónoch SR, pričom spolupracuje s regionálnymi organizáciami zameranými na podporu MSP,
- zabezpečuje budovanie infraštruktúry pre rozvoj podnikania (inkubátory) so zameraním na podporu začínajúcich podnikateľov a inovatívne technológie,
- zabezpečuje napojenie na existujúce európske informačné siete a databanky v podnikateľskej oblasti,
- iniciuje a povzbudzuje rozvoj a aktivity obyvateľstva v oblasti MSP prostredníctvom propagačných programov pre verejnosť, vydávaním informačnej literatúry, organizovaním konferencií, seminárov a výstav“. ⁷

3.2.1 Pôsobenie NARMSP v regiónoch Slovenska

Cieľom centier pre podnikateľov spolupracujúcich s NARMSP je prispieť k podpore malých a stredných podnikov v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky. Centrá sa aktívne zapájajú do implementácie programov a projektov zameraných na podporu regionálneho rozvoja, na ktorých spolupracujú s regionálnymi inštitúciami a zahraničnými partnermi. Na území SR sa nachádzajú nasledujúce centrá:

- 13 regionálnych poradenských a informačných centier (RPIC),
- podnikateľských a inovačných centier (BIC),
- 9 centier prvého kontaktu (CPK),
- 16 podnikateľských a technologických inkubátorov (PI),
- 2 kancelárie Enterprise Europe Network (EEN),
- a Fond Fondov.

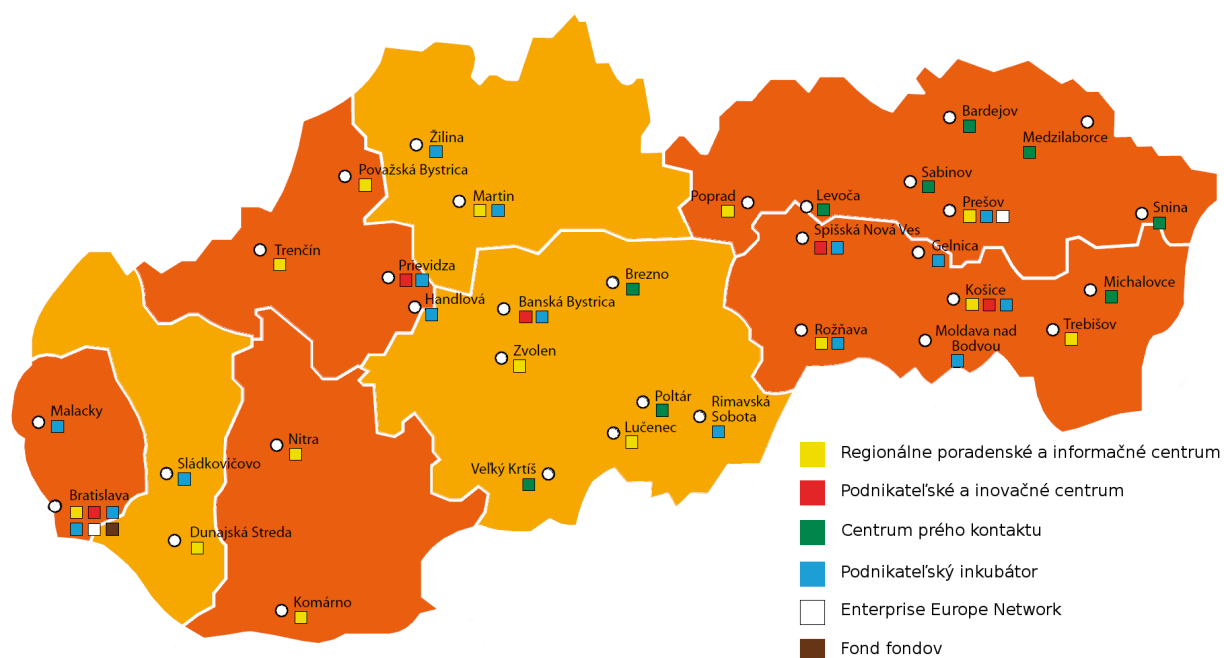
RPIC, BIC a CPK poskytujú komplexné poradenské, informačné a vzdelávacie služby začínajúcim podnikateľom, existujúcim MSP a tým, ktorí majú záujem začať podnikat'. Zameriavajú sa na: poskytovanie informácií o aktuálnom systéme podpory malých a stredných podnikateľov, možnostiach a formách ich využitia, poradenské služby pre záujemcov o podnikanie, začínajúcich a existujúcich malých a stredných podnikateľov, a to v oblasti marketingu, manažmentu a financií, vypracovanie podnikateľských plánov alebo ich častí, projektov regionálneho rozvoja, projektov pre grantové schémy, posúdenie podnikateľských plánov a rozvojových projektov pre úvery z Mikropôžičkovej schémy, vzdelávanie záujemcov o podnikanie predovšetkým z radov nezamestnaných zamerané na základy podnikania, resp. základné kroky pri založení vlastného podniku, existujúcich podnikateľov zamerané na kľúčové oblasti podnikania a aktuálne témy, sprostredkovanie obchodných a kooperačných kontaktov medzi slovenskými a zahraničnými firmami na báze spolupráce s Euro infocentrom a poskytovanie ďalších služieb spojených s podporou rozvoja MSP (napr. poskytovanie mikropôžičiek alebo služby podnikateľského inkubátora).

Podnikateľské a technologické inkubátory tvoria súčasť podpornej infraštruktúry pre MSP. Ich poslaním je vytvoriť začínajúcim podnikateľom dobré štartovacie podmienky pre fungovanie podniku v období približne 3 rokov. Inkubátory ponúkajú začínajúcemu

podnikateľovi okrem podnikateľských priestorov, vrátane kancelárskej infraštruktúry, aj komplexné administratívne a poradenské služby. Podnikateľské inkubátory koncentrujú začínajúce podniky s cieľom podporiť miestny rozvoj a tvorbu pracovných miest. Technologické inkubátory podporujú začínajúce technologicky zamerané podniky s dôrazom na transfer technológií. Hlavný dôraz sa kladie na lokálny rozvoj a tvorbu pracovných miest. PI nie je technologicky orientovaný.

Celkovú sieť centier zameraných na podporu podnikania na Slovensku je možné vidieť na obrázku č. 3.2.1 alebo detailne v zväčšenej podobe v prílohe č. 2.

Obrázok č. 3.2.1 sieť centier zameraných na podporu podnikania na Slovensku

Zdroj: <http://www.nadsme.sk/content/nase-partnerske-zastupenie-v-regionoch> a vlastná úprava.

3.2.2 Podporné programy NARMSP

Národná agentúra pre podporu malého a stredného podnikania uvádza do praxe viaceré podporné inštitúty. Z dôvodu veľkého počtu programov a ich rozsahu v práci popíšeme len niektoré vybrané - najdôležitejšie.

3.2.2.1 Mikropôžičkový program

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania od roku 1997 realizuje Mikropôžičkový program. Schvaľovanie a poskytovanie mikropôžičiek však bolo 17. 2. 2010 pozastavené. NARMSP overuje novú zmluvnú dokumentáciu k mikropôžičkovému programu a až po jej skončení sa poskytovanie úverov opäť spustí.

Cieľom mikropôžičkového programu je pomáhať rozvoju MSP, zvyšovať zamestnanosť v regiónoch Slovenska a riešiť problém prístupu malých a začínajúcich podnikateľov ku kapitálu. Na začiatku programu poskytovali mikropôžičky tri centrá a to RPIC v Považskej Bystrici, Zvolene a Prešove. Do konca roku 2010 program realizovalo 15 regionálnych centier, pokrývajúcich plošne celé územie Slovenska.

Poskytovateľom programu je Ministerstvo hospodárstva, vykonávateľom je Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania a spolupracujúce inštitúcie sú vybrané centrá RPIC, BIC, CPK a Fond fondov.

Cieľom mikropôžičkového programu je podpora malého podnikania vo vybratých regiónoch Slovenska a sprístupnenie kapitálu malým začínajúcim podnikateľom, tak aby sa zvýšila miera prežitia malých podnikov a prispelo sa k tvorbe nových pracovných miest. Program je určený malým podnikateľom, ktorých podnikateľské aktivity vychádzajú z potrieb regiónu. Jednou z hlavných bariér vzniku a rozvoja malých podnikov je sťažený prístup malých podnikateľov k voľným zdrojom oproti možnostiam väčších podnikov. Predmetom Mikropôžičkového programu je sprístupnenie úverových zdrojov malým podnikateľom za výhodnejších podmienok.

O poskytnutie úveru sa môže uchádzať subjekt, ktorý spĺňa všetky nasledovné kritériá:

- „je fyzickou alebo právnickou osobou v postavení podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník;
- zamestnáva menej ako 50 zamestnancov;
- je registrovaný (t.j. zapísaný v obchodnom registri, živnostenskom registri, resp. v inej relevantnej evidencii podnikateľov) a má sídlo/miesto podnikania na území Slovenskej republiky;
- je držiteľom živnostenského listu, koncesie alebo iného relevantného oprávnenia na vykonávanie podnikateľskej činnosti na území Slovenskej republiky;
- spĺňa definíciu mikro podniku / podnikateľa, ktorý zamestnáva menej ako 10 osôb s ročným obrátom a/alebo celkovou ročnou súvahou (bilančnou sumou) nepresahujúcou 2.000.000,- EUR alebo ide o malý podnik, ktorý zamestnáva menej ako 50 osôb s ročným obrátom a/alebo celkovou ročnou súvahou (bilančnou sumou) nepresahujúcou 10.000.000 EUR;
- preukázal bezúhonnosť doložením výpisu z registra trestov, pri právnických osobách výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu,
- predloží čestné prehlásenie, ktorým záujemca potvrdí pravdivosť všetkých ním uvádzaných skutočností v Žiadosti o úver. Ak vykonávateľ zistí v priebehu trvania Zmluvy o úvere, že niektorá zo skutočností uvádzaných podnikateľom v jeho Žiadosti o úver a/alebo potvrdených podnikateľom jeho čestným prehlásením je nepravdivá, môže to mať za následok vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a/alebo odstúpenie od Zmluvy o úvere“.⁸

O poskytnutie úveru sa nemôže uchádzať subjekt, ak spĺňa ktorékoľvek z nižšie uvedených kritérií:

- je v konkurze alebo v likvidácii, je trestne stíhaný, bol právoplatne odsúdený za majetkovú trestnú činnosť, uzavrel dohodu o vyrovnaní s veriteľmi, má pozastavené podnikateľské aktivity, je účastníkom konania vyplývajúceho z takejto situácie alebo je v podobnej situácii vyplývajúcej z platných predpisov;

⁸ Regionálne poradenské a informačné centrum [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.rpicpb.sk/mikropozicky/>

- nesplnil povinnosti týkajúce sa úhrady daní, poistného na zdravotné a nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti platených zamestnávateľom v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.⁸

Po splnení podmienok príjemcu pôžičky posúdi podnikateľom predložený podnikateľský plán mikropôžičkový výbor. Kritéria na posúdenie podnikateľského plánu sú definované interným vykonávacím predpisom (interný manuál Mikropôžičkového programu). Mikropôžičkový výbor má 5 až 7 členov a skladá sa z riaditeľa príslušnej spolupracujúcej inštitúcie, zástupcu vykonávateľa, zástupcu regionálnej pobočky komerčnej banky, zástupcu miestnej podnikateľskej organizácie a zástupcov miestnej samosprávy. Po posúdení predloženého podnikateľského plánu mikropôžičkovým výborom a predložení stanoviska mikropôžičkového výboru rozhoduje o poskytnutí mikropôžičky a mikropôžičku poskytuje vykonávateľ. Stanovisko mikropôžičkového výboru má odporúčací charakter a vykonávateľ nemusí rešpektovať stanovisko mikropôžičkového výboru najmä v prípade, že pri preverovaní žiadosti vzniknú odôvodnené pochybnosti o realizovateľnosti podnikateľského zámeru, schopnosti žiadateľa riadne splácať úver, primeranosti zabezpečenia úveru alebo bezúhonnosti žiadateľa. Mikropôžička je poskytovaná na základe zmluvy o úvere (zmluvy o poskytnutí mikropôžičky) uzatvorenej medzi vykonávateľom a podnikateľom. Na poskytnutie mikropôžičky nie je právny nárok. Podnikateľ vráti poskytnutú mikropôžičku vykonávateľovi a zaplatí úroky z mikropôžičky vykonávateľovi za podmienok určených v zmluve o poskytnutí mikropôžičky.

Mikropôžičku bolo možné použiť na obstaranie hnutel'ného a nehnuteľného investičného majetku, rekonštrukciu prevádzkových priestorov, nákup potrebných zásob, surovín či tovaru, ako aj na úhradu nákladov na nákup vstupov nevyhnutných na zabezpečenie technologických procesov vo výrobe alebo v službách poskytovaných podnikateľom. Minimálna výška mikropôžičky bola vo výške 2 500 Eur, maximálna výška mikropôžičky vo výške 50 000 Eur. Úroková sadzba sa na základe oznámenia Európskej Komisie č. 2008/C 14/02 o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb stanovuje individuálne pre každého žiadateľa a odvíja sa od základnej sadzby Európskej centrálnej banky a od marže stanovenej na základe ratingu. Úroková sadzba je fixná počas celej doby splácania úveru. Doba splatnosti

je stanovená od 6 mesiacov do 4 rokov. V rámci programu je možné poskytnúť odklad splátok istiny maximálne na dobu 6 mesiacov.⁹

V roku 2010 stihlo predložiť žiadosť o mikropôžičku ešte 11 žiadateľov. Z toho bolo schválených a poskytnutých 24 mikropôžičiek v celkovej hodnote 836 863 €, priemerná výška mikropôžičky v roku 2010 bola na úrovni 34 869 €. Celkovo bolo od začiatku realizácie Mikropôžičkového programu poskytnutých 1 827 mikropôžičiek v celkovej hodnote 31 134 113 €. Podrobný prehľad je možné vidieť v tabuľke č. 3.2.2.1.

Tabuľka č. 3.2.2.1: prehľad poskytnutých mikropôžičiek za celú dobu realizácie mikropôžičkového programu

Centrum	Počet mikropôžičiek	Celková suma v €
RPIC Prešov	211	3 422 880
BIC Prievidza	208	3 904 064
RPIC Považská Bystrica	193	2 575 019
RPIC Zvolen	159	2 078 660
Fond fondov s.r.o. Bratislava	153	3 096 723
RPIC Nitra	137	1 610 428
RPIC Komárno	132	2 265 433
BIC Spišská Nová Ves	114	1 586 701
RPIC Lučenec	97	1 861 587
RPIC Trebišov	97	1 666 053
RPIC Martin	93	1 733 370
RPIC Trenčín	84	1 802 072
RPIC Dunajská Streda	73	1 264 059
RPIC Košice	49	1 288 657
RPIC Poprad	27	978 407

Zdroj: Systém na správu pôžičiek v 1.2.2 a vlastná úprava.

⁹ Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania [online]. [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://narmsp.sk/content/mikropozickovy-program-popis-a-podmienky>

3.2.2.2 Program podpory vzdelávania a poradenstva pre vybrané skupiny záujemcov o podnikanie a začínajúcich podnikateľov

Program podpory vzdelávania a poradenstva pre vybrané skupiny záujemcov o podnikanie a začínajúcich podnikateľov (ďalej len Program) nadobudol platnosť a účinnosť dňom zverejnenia v Obchodnom vestníku SR č. 178 zo 16. 9. 2009 do 31. 12. 2013.¹⁰

Účelom podpory vzdelávania, školení a poradenstva pre vybrané skupiny záujemcov o podnikanie z radov zamestnancov, nezamestnaných a absolventov je umožniť týmto skupinám získať teoretické vedomosti a praktické návyky z najdôležitejších oblastí trhovej ekonomiky. Vzdelávacie programy pre oblasť MSP sa orientujú na aktuálne problémy MSP novo zakladaných a fungujúcich podnikov v oblasti manažmentu, marketingu, vypracovania podnikateľského zámeru, mapovania podmienok podnikania v regióne, právnu, finančnú a daňovú problematiku. Poradenstvo je zamerané na oblasti súvisiace so založením a úspešným fungovaním podniku vrátane spracovania podnikateľských plánov.

Poskytovateľom programu je Ministerstvo hospodárstva, vykonávateľom je Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania a spolupracujúce inštitúcie sú vybrané centrá RPIC, CPK, BIC a PI resp. TI. Neziskové organizácie, sa taktiež môžu zapojiť do programu prostredníctvom verejného obstarávania, ktoré vyhlasuje NARMSP.

Vzdelávacie programy sú určené hlavne pre záujemcov o podnikanie, z radov zamestnancov, nezamestnaných a absolventov stredných a vysokých škôl, dôchodcov, zdravotne postihnutých občanov. Príjemcom pomoci môžu byť i cudzí štátni príslušníci, ktorí chcú investovať svoj kapitál na podnikateľskom trhu v SR. Pomoc je poskytovaná nepriamo vo forme bezplatných vzdelávacích kurzov, ako aj vo forme bezplatného a zľavneného poradenstva.

Vzdelávací kurz podnikania určený pre budúcich podnikateľov je zameraný na získavanie teoretických, praktických poznatkov a návykov z oblasti malého a stredného podnikania, rastu podnikateľských zručností a vzdelanostnej úrovne budúcich podnikateľov. Vzdelávacie kurz sú zamerané na oblasti ako marketing a telemarketing, finančné riadenie, právna a daňová

¹⁰ Obchodný vestník. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, 2009, s. 176. Dostupné z: <http://www.justice.gov.sk/ovest/ov9/09/178/OV178A.pdf>

problematika, manažment, psychologické aspekty podnikania, obchodné zručnosti, účtovníctvo, zahraničný obchod, poistenie, živnostenský zákon a obchodný zákonník, administratíva, a pod.

Záujemcom o podnikanie sa pomoc poskytuje nepriamo – úhradou časti poplatku za poskytnuté poradenské služby realizované spolupracujúcimi inštitúciami. V rámci poradenstva sú záujemcom o podnikanie poskytované služby v sadzbe 25 EUR/1 hod, kde 1 hodina informačných služieb je bezplatná so 100% dotáciou, 3 hodiny poradenských služieb sú bezplatné rovnako so 100% dotáciou a 36 hodín poradenských služieb je s 20% príspevkom zo strany záujemcu o podnikanie a 80% dotáciou (t.j. 5 EUR/1 hod. zo strany záujemcu o podnikanie a 20 EUR/1 hod. dotácia). Celkovo môže byť jednému záujemcovi vrátane zahraničného záujemcu o podnikanie poskytnutých 40 hod. dotovaných poradenských služieb ročne. Nad tento limit si hradí plnú cenu služby bez nároku na príspevok zo štátneho rozpočtu.

Záujemca o pomoc sa prihlási v príslušnej regionálnej spolupracujúcej inštitúcii vyplnením evidenčného listu. Evidenčný list klienta sa vystaví s platnosťou na celé obdobie trvania programu. Príklad evidenčného listu klienta je možné vidieť v prílohe č. 3.2.2.2.1. V prípade poradenstva je každý žiadateľ povinný potvrdiť príjem služby a jej platbu vlastnoručným podpisom na konzultačnom liste, ktorý musí byť zároveň podpísaný aj príslušným poradcom. V konzultačnom liste musí byť vypísaná aj finančná hodnota poskytnutej pomoci. Príklad konzultačného listu je možné vidieť v prílohe č. 3.2.2.2.2

Podporu realizovala NARMSP v roku 2010 formou poskytovania poradenských a vzdelávacích služieb za zvýhodnených podmienok prostredníctvom svojej spolupracujúcej regionálnej siete. Centrá dokopy poskytli 1 297 informatívnych konzultácií v celkovom objeme 1 080,5 hodín z oblastí potrebných pre začiatok a rozvoj podnikania a 1 760 odborných konzultácií v celkovom objeme 5 256 hodín z rôznych oblastí potrebných pre začiatok a rozvoj podnikateľských aktivít. Služby boli financované zo zdrojov štátneho rozpočtu, a to v objeme 304 538,27 Eur (schválené prostriedky na tento účel boli vo výške 331 939,19 Eur). Prostredníctvom dotovaných služieb regionálnych poskytovateľov bolo vytvorených 3 264 nových podnikov.¹¹

¹¹ KUBRICKÁ, Marta. *Podpora malého a stredného podnikania v Slovenskej republike, sprievodca iniciatívami*. 11. vydanie. Bratislava: NARMSP, 2011, 306 s.

Podrobný prehľad jednotlivých centier a ich výkonov je možné vidieť v tabuľke 3.2.2.2.

Tabuľka č. 3.2.2.2 podpora formou poradenstva a vzdelávania pre záujemcov o podnikanie za rok 2010.

Centrum	Informačné konzultácie		Odborné konzultácie		Podnikateľské plány	Školenia	
	počet	hodiny	počet	hodiny		počet	účastníci
RPIC Dunajská Streda	99	99	193	613,5	94	0	0
RPIC Komárno	67	61	74	241,5	51	7	103
RPIC Košice	69	69	9	10	0	12	196
RPIC Lučenec	47	47	74	230	31	14	286
RPIC Nitra	23	23	73	122	6	7	139
RPIC Poprad	11	11	25	39,5	9	22	347
RPIC Považská Bystrica	59	59	130	432	48	6	120
RPIC Prešov	62	62	6	9	0	6	151
RPIC Trebišov	6	3	14	75	6	3	76
RPIC Trenčín	214	214	271	593,5	175	9	132
RPIC Martin	66	66	123	357,5	57	11	172
BIC Prievidza	352	176	352	1 757	351	23	675
CPK Brezno	6	6	14	32	3	2	25
CPK Medzilaborce	11	11	15	53	2	0	0
CPK Michalovce	4	3	6	9,5	0	0	0
CPK Veľký Krtíš	74	74	138	350	64	0	0
PI Spišská Nová Ves	127	96	243	331	61	6	92
Spolu	1 297	1 080	1 760	5 256	958	128	2 514

Zdroj: MIS 4.1.1 (Manažerský Informačný Systém) a vlastná úprava.

3.2.2.3 Schéma poradenstva a vzdelávania pre MSP (de minimis)

Schéma poradenstva a vzdelávania pre malých a stredných podnikateľov (ďalej len „Schéma“) je obdobou Programu poradenstva pre malých a stredných podnikateľov a Programu vzdelávania a školení pre malých a stredných podnikateľov. Schéma nadobudla platnosť a účinnosť dňom zverejnenia v Obchodnom vestníku SR č. 178 zo 16. 9. 2009 do 31. 12. 2013.¹⁰

Cieľom Schémy je poskytovanie pomoci de minimis formou nenávratných finančných príspevkov na vzdelávanie a poskytovaním poradenských služieb bezplatne alebo za čiastočnú úhradu z prostriedkov štátneho rozpočtu. Pomoc je zameraná na podporu zvyšovania konkurencieschopnosti malých a stredných podnikateľov a na napomáhanie začínajúcim a existujúcim MSP prekonať problémy spojené s podnikateľskou činnosťou potrebných pre úspešné fungovanie a rozvoj podniku. Realizáciou Schémy sa sleduje zvýšenie vedomostného potenciálu MSP, sprístupnenie aktuálnych informácií v oblasti podnikania, zmiernenie dopadov finančnej a hospodárskej krízy, zvýšenie miery prežitia, zvýšenie konkurencieschopnosti, udržanie zamestnanosti a podpora tvorby nových pracovných miest v jednotlivých regiónoch Slovenskej republiky.

Poskytovateľom programu je Ministerstvo hospodárstva, vykonávateľom je Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania a spolupracujúce inštitúcie sú vybrané centrá RPIC, CPK, a PI resp. TI. Neziskové organizácie, sa taktiež môžu zapojiť do programu prostredníctvom verejného obstarávania, ktoré vyhlasuje NARMSP. Prijemcami pomoci sú fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie, ktoré sú registrované na území Slovenskej republiky a spĺňajú definíciu malého alebo stredného podniku.

V oblasti poradenstva MSP v rámci dotovaného štátneho programu môžu byť poskytnuté informačné, ktoré zahŕňajú poskytovanie informácií o podporných programoch pre MSP, o možnostiach financovania podnikateľských projektov a službách určených pre MSP poskytovaných spolupracujúcimi inštitúciami. Poskytnuté poradenstvo by malo byť najmä v nasledovných oblastiach:

- manažment malých a stredných podnikov,
- krízový manažment malých a stredných podnikov,
- finančné riadenie malých a stredných podnikov,

- dane a účtovníctvo,
- marketing a telemarketing malých a stredných podnikov,
- ochrana duševného vlastníctva,
- patentovanie, ochrana známk, úžitkových vzorov, priemyselných vzorov, licencií,
- elektronický obchod a elektronický podpis,
- obchodné, pracovné, finančné, občianske a správne právo,
- vypracovanie podnikateľských zámerov,
- vypracovanie posudkov na podnikateľské zámery,
- podnikanie a podnikateľské prostredie v členských krajinách EÚ,
- pravidlá spoločného trhu EÚ,
- príprava projektov na čerpanie prostriedkov z programov pomoci určených MSP financovaných zo štrukturálnych fondov,
- reštrukturalizácia podniku.

Poskytované služby v oblasti vzdelávania zahŕňujú aj školenia a kurzy, ktoré môžu byť vedené prezenčnou formou, formou on-line vzdelávania alebo kombináciou uvedených foriem. Služby v oblasti vzdelávania by mali byť zamerané na:

- manažment malých a stredných podnikov,
- finančné riadenie malých a stredných podnikov,
- marketing a telemarketing,
- obchodné zručnosti,
- patentovanie, ochrana známk, úžitkových vzorov, priemyselných vzorov, licencií,
- elektronický obchod a elektronický podpis,
- obchodné právo, pracovné právo, finančné právo, občianske právo, správne právo,
- daňovú a účtovnícku problematiku,
- pravidlá spoločného trhu EÚ,
- projektové riadenie.

Výška sadzby v prípade poskytovania poradenských služieb je 27 EUR za 1 hod. Pre začínajúceho podnikateľa (podnikateľ podnikajúci menej ako 3 roky) je sadzba vo výške 100 % z poplatku hradená zo štátneho rozpočtu pre 2 hodiny informačných služieb. 12 hodín odborných poradenských služieb je hradených vo výške 80 % z poplatku a 46 hodín odborných poradenských služieb je hradených vo výške 40 % z poplatku. Začínajúci podnikateľ môže vyčerpať ročne maximálne 60 hodín dotovaných poradenských služieb v objeme 810 EUR, čo predstavuje 50 % z celkovej sumy 1 620 EUR. Pre existujúceho podnikateľa (podnikateľ podnikajúci viac ako 3 roky) je forma pomoci určená inak. 1 hodina informačných služieb je hradená vo výške 100 % z poplatku, 49 hodín odborných poradenských služieb je hradených vo výške 50 % z poplatku a 10 hodín odborných poradenských služieb je hradených vo výške 45 % z poplatku. Existujúci podnikateľ môže získať ročne v konečnom dôsledku takisto 60 hodín dotovaných poradenských služieb v objeme 810 EUR, čo je 50 % z celkovej sumy 1 620 EUR.¹¹

Služby v rámci programu pomoci de minimis sa začali poskytovať až na konci roka 2010, a preto objem čerpaných prostriedkov do 31. 12. 2010 bol pomerne nízky. Podnikateľom bolo poskytnutých 28 informatívnych konzultácií v objeme 36,5 poradenských hodín o programoch a projektoch na podporu MSP a 38 odborných konzultácií z rôznych oblastí nevyhnutných pre ďalší rozvoj podnikateľských aktivít v celkovom objeme 129,5 poradenských hodín. Na účely získania úveru v rámci finančných podporných schém alebo komerčných zdrojov bol do konca roka vypracovaný a posúdený jeden podnikateľský plán. Poradenské služby malým a stredným podnikateľom boli financované zo zdrojov štátneho rozpočtu v celkovom objeme 2 982,77 €. ¹¹ Podrobný prehľad poskytnutej pomoci je možné vidieť v tabuľke č. 3.2.2.3.

Tabuľka č. 3.2.2.3: dotované služby MSP v rámci schémy de minimis realizované v roku 2010.

Centrum	Informačné konzultácie		Odborné konzultácie		Podnikateľské plány
	počet	hodiny	počet	hodiny	
ZMPS	4	4,5	30	116,5	0
RPIC Dunajská Streda	19	24	8	13	1
RPIC Nitra	4	6	0	0	0
RPIC Trenčín	1	2	0	0	0
Spolu	28	36,5	38	129,5	1

Zdroj: MIS 4.1.1 (Manažérsky Informačný Systém) a vlastná úprava.

4 Regionálne poradenské a informačné centrum Považská Bystrica

Regionálne poradenské a informačné centrum Považská Bystrica (ďalej len RPIC-PB alebo len Centrum) vzniklo na základe slobodne prejavenej vôle právnických osôb uzatvorením „Zakladateľskej zmluvy o vytvorení Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica“ zo dňa 22. 06. 1993 ako záujmového združenia právnických osôb v zmysle Občianskeho zákonníka § 20f až 20j. RPIC-PB je teda neštátna nezisková organizácia, ktorá vznikla za účelom podpory malého a stredného podnikania v regióne. Je súčasťou siete RPIC a BIC, ktorá spolu s Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania tvoria systém inštitucionálnej podpory malého a stredného podnikania.¹²

RPIC-PB poskytuje komplexné poradenské, informačné a vzdelávacie služby, najmä pre dve kľúčové skupiny klientov, a to pre začínajúcich podnikateľov ako zakladateľov nových malých a stredných podnikov, najmä z radov nezamestnaných, ktorí majú záujem realizovať svoju podnikateľskú myšlienku a pre existujúce malé a stredné podniky, ktoré potrebujú riešiť svoje podnikateľské problémy.

RPIC-PB podporuje hospodársky rast regiónov Slovenska prostredníctvom regionálne alokovaných kapitálových investícií majúcich za cieľ zakladanie spoločných podnikov so zahraničnou kapitálovou účasťou a podnikov vytvárajúcich nové pracovné príležitosti v strategicky perspektívnych odvetviach hospodárstva SR.

RPIC-PB spolupracuje s externými expertmi, ktorí sú vyhľadávanými odborníkmi pôsobiacimi na regionálnej úrovni v špecializovaných oblastiach podnikateľskej činnosti. Tým umožňujú využiť vedomostný potenciál a praktické skúsenosti regionálnych odborníkov pri riešení úzko špecializovaných podnikateľských problémov.

Výhodou poradenstva poskytovaného centrom RPIC-PB je jeho informačná aktuálnosť daná prepojenosťou centier medzi sebou navzájom, ale tiež s NARMSP, ktorej informačné zázemie centrá RPIC využívajú.

¹² REGIONÁLNE PORADENSKÉ A INFORMAČNÉ CENTRUM POVAŽSKÁ BYSTRICA. Zakladateľská zmluva o vytvorení Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica. 22. 06. 1993.

4.1 Náplň činnosti RPIC-PB

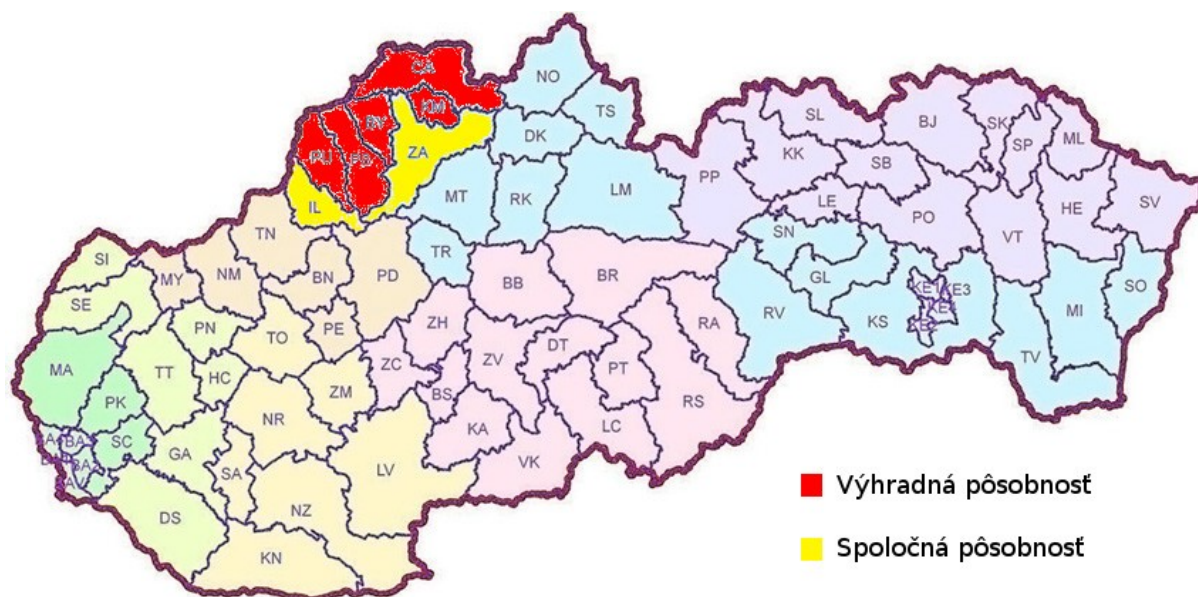
Poslaním RPIC-PB je podpora rozvoja malého a stredného podnikania. Medzi hlavné činnosti RPIC-PB môžeme zaradiť:

- Poradenské služby pre začínajúce i jestvujúce malé a stredné firmy, živnostníkov a iné samostatne zárobkovo činné osoby v oblasti marketingu, práva, manažmentu a ekonomiky. Poradenstvo pri zakladaní firiem a živností, budovaní systémov kvality a environmentálnych systémov.
- Vypracovanie podnikateľských plánov alebo ich častí ako marketingových plánov, finančných plánov, organizačných schém a organizačných poriadkov, smerníc a iných firemných dokumentov, projektov regionálneho rozvoja pre mestá a obce, projektov pre grantové schémy.
- Posúdenie podnikateľských plánov a rozvojových projektov pre úvery z Podporného úverového programu a mikropôžičkovej schémy.
- Hľadanie finančných zdrojov na realizáciu podnikateľských plánov.
- Poskytovanie mikropôžičiek od 1 000 do 50 000 € pre živnostníkov a malé firmy, ktoré majú najviac 50 zamestnancov a skupinových mikropôžičiek pre malých podnikateľov na vidieku.
- Vzdelávanie začínajúcich podnikateľov z radov nezamestnaných, uchádzačov o mikropôžičky, jestvujúcich podnikateľov a firmy v oblasti marketingu, ekonomiky, systémov manažmentu kvality.
- Tvorba podnikateľských informačných listov.
- Sprostredkovanie obchodných a kooperačných kontaktov medzi slovenskými a zahraničnými firmami.
- Informovanie o štátnych programoch na podporu a rozvoj malého a stredného podnikania a pomoc pri ich využití.

4.2 Pôsobnosť RPIC-PB

Územná pôsobnosť pre RPIC-PB je určená poľa jednotlivých okresov, do ktorý spadá: Považská Bystrica, Púchov, Bytča, Čadca, Ilava (spoločne s RPIC Trenčín), Kysucké Nové Mesto, Žilina (spoločne s RPIC Martin). V prípade realizácie mimo stanoveného územia je RPIC-PB povinné predložiť žiadosti od podnikateľa spadajúceho pod územnú pôsobnosť iného centra a konzultovať daný prípad s centrom, do ktorého pôsobnosti žiadateľ prináleží. Zobrazenie pôsobnosti RPIC-PB vzhľadom na okresy je možné vidieť na obrázku 4.2 alebo vo zväčšenej podobe v prílohe č. 3.

Obrázok č. 4.2: pôsobnosť RPIC-PB podľa okresov.

Zdroj: <http://www.cdb.sk/files/img/sr-okresy-852.jpg?w=852> a vlastná úprava.

V roku 2010 na vymedzenom území RPIC-PB pôsobilo 55 389 podnikateľských subjektov. Podrobné počty rozdelené podľa okresov na fyzické a právnické osoby je možné vidieť v tabuľke 4.3.

Tabuľka č. 4.3: prehľad počtu podnikateľských subjektov v oblasti pôsobnosti RPIC Považská Bystrica v roku 2010

	Bytča	Čadca	Kysucké N. Mesto	Žilina	Púchov	Ilava	Považská Bystrica	Spolu
Fyzické osoby	2 588	7 872	2 942	14 538	2 944	4 604	6 305	41 793
Právnické osoby	443	1 803	672	6 060	1 101	1 715	1 797	13 591

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné spracovanie.

4.3 Stav RPIC-PB v roku 2010

Rok 2010 bol rokom najväčších negatívnych zmien od založenia organizácie v roku 1993. RPIC-PB stratilo 70 % využívaných plôch a počet pracovníkov zabezpečujúcich aktivity klesol na 2 osoby, z toho v riadnom pracovnom pomere bola len jedna pracovníčka. Príčinou tohto stavu je zastavenie mikropôžičkového programu od februára 2010, vypustenie programu poradenstva a vzdelávania jestvujúcich firiem, krátenie zdrojov na poradenstvo a vzdelávanie pre záujemcov o podnikanie. Uvedené príčiny vyplynuli hlavne už z viac rokov pozorovanej zmeny správania sa NARMSP Bratislava. Táto inštitúcia, ktorej základným poslaním je podpora MSP v celej SR a ktorá stojí na čele inštitucionálnej siete na podporu MSP zahŕňajúcej RPIC, BIC a CPK na plnenie tohto poslania, prakticky rezignovala. Výsledkom je úpadok celej siete, ktorá bola vybudovaná zo zdrojov Európskej únie cez jej program PHARE.

4.3.1 Materiálovo-technické vybavenie

Zoznam dlhodobého hmotného majetku charakteru technických prostriedkov a zariadení vedený v evidencii RPIC-PB. Ohodnotený je v nadobúdacej cene v EUR.

Tabuľka č. 4.3.1: materiálovo-technické vybavenie RPIC-PB.

1.	Hrebeňový viazač IM 1000	650,60 €
2.	Telefónna ústredňa UP 206	467,49 €
3.	Písací stroj OPTIMA SP 24	340,24 €
4.	TV prijímač OTF 4462 A	657,44 €
5.	TV prijímač OTF 4462 A	657,44 €
6.	Videorekordér Grundig GV-5300	953,13 €
7.	Spätný projektor APOLLO H4100	361,75 €
8.	Kufríkový projektor ODYSSEY	887,80 €
9.	Signalizačné zariadenie Rascal Super Active 5	376,55 €
10.	Sieťová karta	113,52 €
11.	Pevný disk West Digital	161,39 €
12.	Videokamera nv-rx 67	832,77 €
13.	Počítač	1 725,02 €
14.	Audio-vizuálny systém: digitálny fotoaparát, HP psc	5 961,83 €
15.	Notebook Acer TM 243XCe-H	1 564,63 €
16.	Technické zhodnotenie leasingového auta - klimatizácia	2 117,44 €
17.	Kopírovací stroj e-Studio 160 TOSHIBA	1 540,55 €
18.	Škoda Fabia	6 638,78 €

Zdroj: Správa o činnosti Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica za rok 2010 a vlastná úprava.

Celková hodnota všetkého hmotného a nehmotného majetku RPIC-PB v nadobúdacích cenách je 41 580 EUR. V roku 2010 nepribudol žiaden hmotný alebo nehmotný majetok. Prenajaté priestory sa zmenili od 1. 10. 2010 zo 165,9 m² na 44,6 m² z dôvodu popísaného v kapitole 4.3. Materiálovo-technické vybavenie Centra považujeme za plne dostatočné pre zabezpečenie riadnej prevádzky a činnosti.

4.3.2 Personálne obsadenie

Turbulentný rok 2010 sa podpísal aj na personálnom obsadení. Z celkového počtu pôvodných zamestnancov ku koncu roka pracovali na plný úväzok už len dvaja.

- Riaditeľ Ing. Jozef Hosmaj – plný úväzok (v mesiacoch 7, 8 a 9 skrátený úväzok na 4,5 hod.).
- Manažér pre mikropôžičky Ing. Dušan Chleban – úväzok 7 hod. (Pracovná zmluva do 30.6.2010; od 1.7.-30.9.2010 dohoda o pracovnej činnosti).
- Ekonómka Vladimíra Majtánová – plný úväzok (v mesiacoch 7 a 8 skrátený úväzok na 4,5 hod.).
- Referentka Zuzana Rezáková – úväzok 6 hod. (v mesiacoch 7 a 8 skrátený úväzok na 4,5 hod; ukončenie pracovného pomeru 30. 8. 2010)
- Upratovačka Jozefína Jancová – úväzok 1 hod.

Okrem bežných zamestnancov pôsobili v RPIC-PB v roku 2010 aj externí poradcovia, ktorí boli potrební pri realizácii jednotlivých programov:

Ing. Mikuláš Čollák; Mgr. Mária Ďurišová; JUDr. Ivan Geršák; Ing. Zuzana Hodasová; Mgr. Emília Dubcová; Doc. Ing. Stanislav Kmeť, PhD.; Ing. Ladislav Tamáši, Ing. Lýdia Hlušková, Bc. Dagmar Filadelfiová, Mgr. Ivana Frčová, Mgr. Miroslava Červenková, Ing. Alexander Jakubička.¹³

4.3.3 Činnosť a realizované aktivity

Činnosť centra bola sústredená na plnenie hlavných úloh. Tými boli:

¹³ REGIONÁLNE PORADENSKÉ A INFORMAČNÉ CENTRUM POVAŽSKÁ BYSTRICA. Správa o činnosti Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica za rok 2010. Marec 2011.

Poradenstvo a vzdelávanie pre začínajúcich podnikateľov z radov nezamestnaných

V rámci tohto podporného programu bolo poskytnutých 581 poradenských hodín v 218 konzultáciách a vypracovaných 58 podnikateľských plánov. Poradenstvo bolo zamerané na:

- tvorbu podnikateľského plánu,
- základné kroky pri začatí podnikateľskej činnosti,
- právne aspekty pri zakladaní živností a inej SZČO,
- daňové a odvodové povinnosti SZČO,
- marketingový prieskum a nástroje operatívneho marketingu,
- zabezpečenie podnikateľských priestorov a obsah zmlúv o prenájme priestorov,
- vedenie jednoduchého účtovníctva a finančné riadenie živností,
- význam a obsah najdôležitejších pomenovaných zmlúv.

V časti vzdelávanie, bolo realizovaných 6 kurzov „Začínam podnikat“ financovaných z programu NARMSP a 1 kurz rovnakého zamerania financovaný z prostriedkov ÚPSVaR.

Realizácia mikropôžičkového programu

NARMSP svojim listom z 18. 2. 2010 na základe uznesenia vlády SR č. 64 zo dňa 27. 1. 2010 zakázala poskytovať mikropôžičky. Napriek tomu, že tento zákaz je v rozpore s platnou Zmluvou o realizácii mikropôžičkového programu uzavretou medzi RPIC-PB a NARMSP, vzhľadom na nemožnosť dosiahnuť nápravu tohto jednostranného kroku NARMSP, RPIC-PB zákaz rešpektovalo a mikropôžičky neposkytovalo, napriek tomu, že zo strany podnikateľov bol veľký záujem.

Centrum poskytlo 1 mikropôžičku zo svojich vlastných zdrojov, na ktoré sa zákaz agentúry nevzťahoval.

Napriek tomu, že sa mikropôžičky neposkytovali, mikropôžičkový program vyžadoval veľa práce s vymáhaním omeškaných, alebo zastavených splátok mikropôžičiek, ktoré sa i vplyvom krízy dostali do problémov. Program si tiež vyžiadaval zvýšené náklady na právnu pomoc pri riešení problémových úverov.

Veľa neproduktívnej práce si tiež vyžiadali, kroky, postupy a požiadavky NARMSP, ktorá nebrala do úvahy skutočnosť, že nízka úroková miera a zastavenie poskytovania pôžičiek,

podstatne zredukovali príjmy z realizácie Mikropôžičkového programu, takže tieto nestačili na úhradu nákladov spojených s programom.

Činnosti a aktivity zamerané na riešenie medzinárodných projektov

a) *Program Leonardo da Vinci – Projekt „PASSEMPLOI – Mostík k zamestnaniu.*

Koordinátorom projektu bola francúzska organizácia FAF – Francúzska federácia nevidiacich.

Partnermi boli:

- Združenie Paul Guinot, Francúzsko – Paríž.
- Európska únia nevidiacich – Paríž.
- ri. fo. r Vzdelávacie stredisko pre osoby so zrakovým postihnutím – Rím.
- TecFor Združenie podnikov – Turín.
- ÚNSS – Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska – Bratislava.
- RPIC-PB.

Hlavným cieľom projektu bolo trvalo zlepšiť podmienky pre zamestnávanie ľudí so zrakovým postihnutím. Projekt začal v októbri 2008 a skončil v septembri 2010. V roku 2009 a 2010 boli uskutočnené etapy:

- Dotazníkový prieskum firiem a organizácií – potenciálnych zamestnávateľov ľudí so zrakovým postihnutím – s cieľom získať informácie o reálnej situácii v tvorbe pracovných miest vhodných pre ľudí so zrakovým postihnutím, problémoch pri ich zamestnávaní a udržaní si zamestnania ako i o názore zamestnávateľov na túto problematiku.
- Vymedzenie funkcií, cieľov, kompetencií, úloh a partnerstiev interných mediátorov, t.j. pracovníkov podnikov, ktorí môžu prevziať v podniku starostlivosť o ľudí so zrakovým postihnutím.
- Príprava vzdelávacích modulov interných mediátorov. Bol pripravený podrobný obsah kurzov, stanovená dĺžka a forma vzdelávania.

- Realizácia kurzu interných mediátorov. Kurz bol 5-dňový, uskutočnil sa v 2 dvojdných a 1 jednodňovom bloku v mesiacoch apríl a máj 2010. Kurzu sa zúčastnilo 10 firiem a organizácií.
- Bola vypracovaná záverečná správa a materiály na záverečný seminár v Paríži v septembri 2010.

Celkové plánované náklady na projekt boli 23 715 €, kofinancovanie z prostriedkov EÚ predstavovalo 18 587 €. Pre financovanie prevádzky centra bolo možné použiť len 61 % zo 7 669 € nákladov plánovaných na manažérske činnosti a administratívne práce, t.j. sumu 4 768,09 €. ¹³

b) Program Grundtvig – Projekt „Napísať, rozvinúť a spresniť svoj projekt“

Koordinátorom projektu bola francúzska organizácia EVEILLECO – Paríž, Francúzsko.

Partnermi boli:

- ACTIVITE CONSEIL, Cayenne – Guyana.
- CIEP – Brusel, Belgicko.
- KREDIT, s.r.o. – Valašské Meziříčí, ČR.
- METRON – Abruzzo, Taliansko.
- RPIC-PB, SR.

Hlavné ciele projektu boli vytvoriť rámec na výmenu skúseností v oblasti vybudenia záujmu o podnikanie, spresnenia podnikateľského nápadu a vypracovania podnikateľského zámeru, vytvoriť sprievodcu dobrou praxou v tejto problematike, zhodnotiť svedectvá a skúsenosti zapojených účastníkov. Projekt začal jednodňovou poradou v Paríži 14. 12. 2009.

Náklady na projekt boli 18 000 €. Boli viazané na vykonanie 12 mobilít – medzinárodných stretnutí. V roku 2010 sa uskutočnili 2 porady partnerov. Jedno stretnutie v apríli bolo organizované RPIC-PB, druhé stretnutie sa uskutočnilo v Taliansku. Projekt bol ukončený až v júli 2011. Na financovanie RPIC zo sumy 18 000 € mohlo použiť rozdiel medzi nákladmi na mobility a preklady a sumou poskytnutou na projekt.

Poradenstvo a vzdelávanie pre jestvujúcich podnikateľov – živnosti, malé a stredné firmy

Program poradenstva a vzdelávania jestvujúcich podnikateľov nebol spustený, hoci zdroje na NARMSP k dispozícii boli. Po zastavení mikropôžičiek, odpadlo i poradenstvo pre klientov, ktorí sa o takéto financovanie zaujímali. V obmedzenom rozsahu bolo poskytované poradenstvo – informatívne konzultácie – pre záujemcov o granty zo štrukturálnych fondov, alebo pre záujemcov o budovanie manažérskych systémov kvality alebo environmentu.

NARMSP umožnila čerpať pre jestvujúce malé a stredné firmy RPIC-PB od 1. 12. 2010 do 15. 3. 2011 zdroje vo výške 6 000 €. Zmluva však bola zaslaná až 7. januára 2011, takže pre rok 2010 už boli zdroje nevyužiteľné.

Tabuľka č. 4.3.3 Vybrané ukazovatele činnosti RPIC v roku 2010.

	Vybrané skupiny (záujemcovia o podnikanie)	Jestvujúci podnikatelia	Spolu
Počet hodín poradenstva	581	0	581
Počet konzultácií	218	0	218
PP pre fin. sch. NARMSP vypracované	0	0	0
PP ostatné	58	0	58
PP pre fin. sch. NARMSP posúdené	0	0	0
Školenia, kurzy - počet	8	1	9
Školenia, účastníci	137	-	137
Prejednané žiadosti o mikropôžičky	0	1	1
Schválené mikropôžičky	0	1	1
Objem schválených finančných prostriedkov	0	17 000 €	17 000 €

Zdroj: Správa o činnosti Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica za rok 2010 a vlastná úprava.

Výsledky v hlavných činnostiach v roku 2010 korešpondovali s negatívnym zásahom NARMSP do Mikropôžičkového programu a obmedzenými ľudskými a finančnými zdrojmi RPIC-PB.

Tabuľka č. 4.3.3.1: vzdelávacie aktivity realizované v roku 2010.

Názov kurzu	Termín	Účastníci
L. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez NARMSP)	25.1. – 29.1.2010	19
LI. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez NARMSP)	15.2. – 19.2.2010	20
LII. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez NARMSP)	22.2.- 26.2.2010	20
XXXXIV. Kurz interných audítorov manažérskych systémov	15.3. – 17.3.2010	7
LIII. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez ÚPSVaR)	19.4. – 23.4.2010	20
LIV. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez ÚPSVaR)	3.5. – 7.5.2010	20
LV. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez ÚPSVaR)	7.6. – 11.6.2010	20
LVI. kurz Začínam podnikat' - pre uchádzačov o zamestnanie z ÚPSVaR (cez ÚPSVaR)	21.6. – 25.6.2010	10
XXXXV. Kurz interných audítorov manažérskych systémov	30.6. – 2.7.2010	1

Zdroj: Správa o činnosti Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica za rok 2010 a vlastná úprava.

4.3.4 Ekonomika RPIC-PB

Ekonomika centra sa niesla v duchu stagnácie, čo sa aj odzrkadlilo na hospodárskom výsledku - 16 043,15 €.

Tabuľka č. 4.3.4: účet ziskov a strát.

Položka	Suma (€)
A. Náklady	
Spotreba materiálu	2 123,36
Energie	1 974,65
Opravy a údržba	2000,28
Cestovné	4 896,27
Reprezentácia	266,36
Ostatné služby	17 572,35
Mzdové náklady	30 706,42
Zákonné sociálne poistenie	7 031,61
Zákonné sociálne náklady	1 994,24
Ostatné dane a poplatky	2982,32
Kurzové rozdiely	0,23
Iné ostatné náklady	3 236,94
Odpisy	434,48
Zrážková daň z úložiek	48,86
Náklady spolu	75 268,37
B. Výnosy	
Tržby za predaj služieb	3 878,70
Úroky	18 408,22
Kurzové rozdiely	0,02
Ostatné výnosy	1 146,41
Tržby za predaj majetku	134,50
Príspevky od iných organizácií	35 524,61
Prijaté členské príspevky	132,76
Výnosy spolu	59 225,22
Hospodársky výsledok	-16 043,15

Zdroj: Správa o činnosti Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica za rok 2010 a vlastná úprava.

Komentár k štruktúre nákladov a výnosov

Náklady

- Spotreba materiálu - benzín, kancelárske potreby, spotrebný materiál, odborná literatúra, predmety na reprezentáciu, drobný majetok.
- Spotreba energie - elektrická energia, teplo, plyn, voda.
- Opravy a udržiavanie - opravy a udržiavanie majetku (auta a kopírky).
- Cestovné - cestovné zamestnancov; účastníkov projektu PASSEMPLOI.
- Náklady na reprezentáciu - reprezentácia pri kurzoch a vlastná reprezentácia centra.
- Ostatné služby - poštovné, telefón, mobily, internet, inzercia, nájom nebytových priestorov, školenie zamestnancov, lektorská činnosť na faktúru, overovanie písomností, ostatné odborné služby (právne poradenstvo, tlmočenie), poplatky za stravenky, laminovanie osvedčení.
- Mzdové náklady - mzdy vlastní zamestnanci a zamestnanci na dohody.
- Zákonné sociálne poistenie - zákonné poistenie, garančné, úrazové poistenie, poistenie do rezervného fondu.
- Zákonné sociálne náklady - príspevok zamestnávateľa na stravu, tvorba sociálneho fondu.
- Ostatné dane a poplatky - spotreba kolkov, koncesionárske poplatky, súdne poplatky.
- Iné ostatné náklady - poistenie majetku, poplatky bankám, neuplatnená DPH.
- Odpisy - odpisy majetku

Výnosy

- Tržby z predaja služieb - podnikateľské plány (platby od klientov), kurzy Začínam podnikat' hradené ÚPSVaR, ostatné kurzy.
- Úroky - úroky na BÚ, úroky z poskytnutých pôžičiek.
- Iné ostatné výnosy - poplatky za poskytnutie pôžičky, prenájom priestorov.
- Tržby za predaj majetku - predaj nábytku.

- Príspevky od iných organizácií - príspevky od NARMSP na kurzy a poradenstvo, projekt PASSEMPLOI a GRUNDTVIG.
- Prijaté členské príspevky - členské členov Združenia.

4.4 Mikropôžičkový program z pohľadu RPIC-PB

Program mikropôžičiek je špeciálny program vytvorený pre malých začínajúcich alebo existujúcich podnikateľov, za účelom riešiť problém prístupu malých podnikateľov k malým úverom potrebným na začatie, resp. stabilizovanie ich podnikateľskej aktivity a na preklenutie dočasných problémov pri financovaní podnikateľskej činnosti. V rámci tohto programu poskytovalo Regionálne poradenské a informačné centrum mikropôžičky. Podrobné podmienky starého mikropôžičkového programu pre poskytnutie pomoci sú popísané v kapitole 3.2.2.1.

Mikropôžičkový program je tvorený z finančných zdrojov Štátneho rozpočtu a z finančných zdrojov programu PHARE Európskej únie. Tento podporný program bol vytvorený na základe Finančných memoránd rokov 1995, 1997, 1999, 2000 a Memoránd o porozumení. Následne bol Ministerstvom hospodárstva SR na základe uznesení vlády SR č. 1120/1999, č. 669/2001 a č. 701/2002 vyhlásený Mikropôžičkový program. V roku 1997 začala Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania prostredníctvom troch Regionálnych poradenských a informačných centier v Považskej Bystrici, Zvolene a Prešove s realizáciou pilotného projektu Mikropôžičkového programu z prostriedkov programu PHARE a od roku 1999 aj z prostriedkov Štátneho rozpočtu. V súčasnosti je program pozastavený a prebieha postupné odovzdávanie agendy zo strany regionálnych centier smerom na NARMSP (pätnásť centier pokrývajúcich plošne celé územie Slovenskej republiky).

4.4.1 Účtovanie mikropôžičiek v RPIC-PB

Pre prehľadnosť použitia poskytnutých zdrojov je RPIC-PB povinné viesť podrobné účtovníctvo ako sa nakladá s verejnými prostriedkami. V tabuľke 4.3 je možné vidieť jednotlivé účtovné prípady súvisiace s realizáciou Mikropôžičkového programu v Regionálnom poradenskom a informačnom centre Považská Bystrica.

Tabuľka č. 4.3: prehľad účtovania jednotlivých prípadov súvisiacich s MP v RPIC-PB.

Popis účtovných prípadov	MD	DAL
Prijatie prostriedkov od NARMSP na Mikropôžičkový program	221	479 100
Poskytnutie Mikropôžičky	378 100	221
Splácanie Mikropôžičky	221	378 100
Predpis úroku	378 100	644 200
Úhrada úroku	221	378
Prevod 30% zaplatených úrokov do revolvingu na konci roka	644	479 200
Prevod 0,1 % do Fondu na rozvoj MP	644 200	479 201
Vrátenie prostriedkov od NARMSP z Mikropôžičkového programu	479 100	221

Zdroj: interný predpis Regionálneho poradenského a informačného centra.

4.4.2 Mikropôžičkový manažér

Mikropôžičkový manažér je pracovné zaradenie pre osobu, ktorá má na starosti kompletnú správu Mikropôžičkového programu. Jej úlohou je neustále odborné vzdelávanie sa, propagácia programu a získavanie nových klientov.

Po získaní nového klienta (záujemcu o úver) sú hlavnou pracovnou náplňou mikropôžičkového manažéra nasledovné činnosti.

- Konzultácie potrebné k podaniu žiadosti o úver.
- Osobná návšteva v sídle záujemcu o úver, fotodokumentácia navrhovaných predmetov zabezpečenia, vyhotovenie zápisu.

- Posúdenie žiadosti o úver.
- Prípadná spolupráca pri vypracovaní podnikateľského plánu záujemcu o úver.
- Zaradenie záujemcu o úver do ratingovej kategórie.
- Vypracovanie stanoviska k žiadosti o úver.
- Zvolanie mikropôžičkového výboru.
- Predloženie žiadosti o úver na mikropôžičkovom výbore.
- Vyhotovenie zápisnice z mikropôžičkového výboru a záznamu o hlasovaní.
- Do 3 pracovných dní od zasadnutia mikropôžičkového výboru odovzdať stanovisko aj so žiadosťou o úver a kompletnou dokumentáciou NARMSP.
- Práca s mikropôžičkovým informačným systémom.
- Neustála kontrola splácania a plnenia si všetkých povinností mikropôžičkových klientov – monitoring.
- Pravidelná návšteva mikropôžičkových klientov, raz za štvrt' roka.

Z pohľadu RPIC vznikajú s pracovnou pozíciou mikropôžičkového manažéra nasledovné náklady:

- mzda a odvody,
- nájom kancelárskych priestorov,
- telefón,
- auto,
- výpočtová technika,
- kancelársky materiál + ostatná réžia,
- ekonómka (účtovanie nie je pracovnou náplňou mikropôžičkového manažéra).

4.4.3 Analýza nového Mikropôžičkového programu

Regionálnym centrám boli v dňoch 19. – 20. júla 2010 distribuované „Dohody o ukončení zmluvy o realizácii Mikropôžičkového programu“, ktoré upravujú odovzdávanie agendy súvisiacej so „starým Mikropôžičkovým programom“ a nastavujú nové pravidlá pre „nový Mikropôžičkový program“. Do dnešného dňa RPIC-PB váha podpísať zmluvu, ktorá je evidentne jednostranne výhodná. Danú situáciu spôsobujú nasledovné fakty:

Centralizácia Mikropôžičkovej schémy v NARMSP

- NARMSP stiahne všetky prostriedky, ktoré sú v súčasnosti v regiónoch na účty NARMSP.
- NARMSP rozhodne o poskytnutí každej jednej mikropôžičky. Stanovisko Mikropôžičkového výboru v spolupracujúcej inštitúcii (RPIC, BIC, CPK) má len odporúčací charakter.
- Spolupracujúce inštitúcie (RPIC, BIC, CPK) majú vykonávať celú technickú realizáciu MP v regióne, ale nemôžu dať klientovi ani základnú informáciu o šanci získať zdroje a o úroku, ktorý zaplatí. Klient tak nemá v regióne partnera, ktorý by o veciach mohol s konečnou platnosťou rozhodnúť. Ak by chcel urobiť dôležité jednanie, musí navštíviť Vykonávateľa (t.j. NARMSP v Bratislave).
- Znalosť klientskeho prostredia, schopnosť nájsť riešenia v kontakte s klientom pri problémoch je z procesu prakticky vyradená.
- Ťažkopádnosť tejto schémy bude nútiť potenciálnych klientov hľadať iné, pre ich podnikanie oveľa nevýhodnejšie zdroje a základný cieľ programu, t.j. umožniť rozvoj podnikov nebude splnený.

Stanovenie úrokovej sadzby a ratingu pre žiadateľov o mikropôžičku

Výška referenčnej sadzby je určená ako základná sadzba zvýšená o maržu, ktorej výška závisí od ratingu príslušného žiadateľa a od úrovne ponúknutého zabezpečenia (kolateralizácia). Základnú sadzbu pre výpočet referenčnej sadzby určuje pre jednotlivé členské štáty Európska

komisia a uverejňuje ju na svojej webovej stránke.¹⁴ Výška uplatňovanej marže v bázičských bodoch sa určí podľa nasledovnej tabuľky.

Tabuľka č. 4.4.3.1: úverové marže v bázičských bodoch.

Ratingová kategória podniku	Kolateralizácia		
	vysoká	bežná	nízka
Silný (AAA-A)	60	75	100
Dobrý (BBB)	75	100	220
Uspokojivý (BB)	100	220	400
Slabý (B)	220	400	650
Zlý/finančné ťažkosti (CCC a nižšie)	400	650	1000

Zdroj: interný manuál Mikropôžičkového programu.

Pre žiadateľov bez úverovej histórie sa uplatňuje marža vo výške minimálne 400 bázičských bodov. Spôsob určenia ratingovej kategórie podniku a úrovne kolateralizácie mikropôžičky určuje vykonávateľ interným manuálom Mikropôžičkového programu.

Tabuľka č. 4.4.3.1 uvádza 5 ratingových kategórií a 3 úrovne zabezpečenia. Jednu z 15 možností tejto škály určí NARMSP. Pri tomto spôsobe určovania sadzby vznikajú nasledovné riziká:

- Spolupracujúca inštitúcia (RPIC, BIC, CPK) nebude vedieť klientovi ani orientačne povedať výšku úroku stanoveného pre jeho pôžičku. Metodika určovania ratingových kategórií klientov nie je známa.
- Subjektívny faktor pri faktickej neznalosti klienta a prostredia hodnotiteľom, je mimoriadne silný.
- Veľmi pravdepodobné sú prípady, že klient po oznámení výšky úrokov od zmluvy odstúpi a práca RPIC bude zbytočná a nezaplatená.

¹⁴ European Comission: Reference and discount rates [online]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

Financovanie činnosti RPIC súvisiacej s poskytovaním mikropôžičiek

Zdroje na financovanie činnosti RPIC pri realizácii jednotlivých Mikropôžičkových programov je možné vidieť v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 4.4.3.2: porovnanie podmienok starého a nového Mikropôžičkového programu.

Položka	Platná zmluva	Nový návrh
Sadzba zaplatených úrokov	70 %	50 %*
Sadzba obdržaných úrokov z omeškania	100 %	0 %
Výnos z terminovaných účtov	100 %	0 %
Poplatok za prijatie a posúdenie žiadosti	33,19 €	70 €
Odplata za úverovú pripravenosť	1 % z výšky mikropôžičky	1 % z výšky mikropôžičky

Zdroj: interný manuál Mikropôžičkového programu.

* Úroky získajú centrá len vtedy ak splátka istiny a znej prislúchajúce úroky sú uhradené v lehote splatnosti najneskôr do 90 dní. Ak klient i z veľmi vážnych príčin túto lehotu nesplní, Centrum za svoju prácu nedostane zaplatené.

Nový návrh nepokrýva náklady spojené s činnosťami, ktoré NARMSP žiada pri bežnom spravovaní mikropôžičiek vykonávať a nič nehovorí o prefinancovaní nákladov spojených so zmenou MP v prechodnom období.

Hlavný príjem RPIC-PB v dnešnej dobe predstavuje položka 70% zo zaplatených úrokov a obdržané úroky z omeškania. Podľa novej zmluvy chce NARMSP tieto príjmy výrazne obmedziť, čo bude pre Centrum likvidačné. Pre svoje fungovanie bez straty vyžaduje centrum v priemere mesačný príjem okolo 3000 €, z čoho sa uhradí nájom, prevádzkové náklady a mzdy zamestnancom. Za ročnú hranicu príjmov pre bežné fungovanie teda môžeme považovať 36 000 €. Za súčasných podmienok je daný príjem možné dosiahnuť len vďaka úrokom z omeškania a zmluvným pokutám. Nový Mikropôžičkový program je z

nášho pohľadu pre RPIC-PB realizovateľný len za podmienok uvedených v nasledovnej tabuľke (ideálny stav).

Tabuľka č. 4.4.3.3: prehľad podmienok pre realizovanie nového Mikropôžičkového programu z pohľadu RPIC-PB.

Objem pridelených prostriedkov od NARMSP pre Centrum	Priemerná úroková miera na jednu pôžičku	Doba splácania pôžičky	Priemerný mesačný príjem Centra
1 400 000 €	5 % p.a.*	48 mesiacov	3 074 €
1 150 000 €	6 % p.a.	48 mesiacov	3 049 €
1 000 000 €	7 % p.a.	48 mesiacov	3 113 €
850 000 €	8 % p.a.	48 mesiacov	3 043 €
750 000 €	9 % p.a.	48 mesiacov	3 039 €
670 000 €	10 % p.a.	48 mesiacov	3 035 €

Zdroj: vlastný výpočet.

Okrem čísiel treba ale prihliadať aj na samotnú podstatu prečo vznikol Mikropôžičkový program. Pre podporu malého a stredného podnikania. Takže poskytovanie mikropôžičiek s úrokovou mierou 10 % nepredstavuje prílišnú podporu podnikania, nakoľko táto hranica je za určitých podmienok dosiahnuteľná aj u komerčných subjektov (z tohto pohľadu sa teda nejedná o podporu z verejných zdrojov, nakoľko rovnaké podmienky dokážu poskytnúť aj súkromné subjekty). Z nášho pohľadu je najideálnejší stav, keby zo strany NARMSP bolo pridelených na realizovanie mikropôžičkového programu pre Centrum 1 000 000 € a priemerná úroková miera sa pohybovala na úrovni 7 % p.a.

Dôvody vzniku popisovaných problémov

- Celá zmena Mikropôžičkového programu sa udiala bez toho, aby sa vykonávatelia tohto programu (Centrá) mohli do nej zapojiť a využili sa ich skúsenosti. NARMSP

neposkytovala o tomto procese žiadne informácie. Zmena sa pripravovala fakticky v utajení.

- Zastavenie Mikropôžičkového programu vo februári 2010 nemá oporu v platných zmluvách medzi Centrami a NARMSP a zastavilo sa tak financovanie projektov malých podnikov, čo v čase pretrvávajúcej krízy je ťažko pochopiteľný postup.
- Nový Mikropôžičkový program doteraz nefunguje a ak sa nezmenia postupy, pravdepodobne ani fungovať nebude.
- Týmto systémom fungovania na Slovensku neexistuje žiaden plošne pôsobiaci program pre podporu malého a stredného podnikania. Tým je tiež ohrozená i existencia jedinej inštitucionálnej siete na podporu MSP v SR.

Návrhy a ďalší postup

- Zastaviť nepripravené a unáhlené kroky v súčasnosti vyžadované NARMSP.
- Urobiť hĺbkovú analýzu správnosti koncepcie zmeneného Mikropôžičkového programu predovšetkým z hľadiska centralizácie prostriedkov, rozhodovacích právomocí, zložitosti a vykonateľnosti procesov a s tým súvisiacich nákladov.
- Analyzovať silné a slabé stránky pôvodného a zmeneného MP a až po analýze rozhodnúť o zmene. Ak tá ukáže potrebnosť radikálnej zmeny aká sa v súčasnosti predkladá pristúpiť k nej až po dôkladnej príprave a za účasti Centier.
- Dovtedy navrhujeme oživiť pôvodný Mikropôžičkový program, aby sa obnovil zastavený prístup malých podnikov k finančným zdrojom.
- Obnoviť spoluprácu NARMSP a Centier na partnerskom princípe v prospech klientov – malých a stredných podnikateľov.

4.5 Podpora vzdelávania a poradenstvo z pohľadu RPIC-PB

Účelom podpory vzdelávania, školení a poradenstva je umožniť malým a stredným podnikateľom získať teoretické vedomosti a praktické návyky z najdôležitejších oblastí

trhovej ekonomiky. Vzdelávacie programy pre oblasť MSP sa orientujú na aktuálne problémy MSP novo zakladaných a fungujúcich podnikov v oblasti manažmentu, marketingu, vypracovania podnikateľského zámeru, mapovania podmienok podnikania v regióne, právnu, finančnú a daňovú problematiku. Poradenstvo je zamerané na oblasti súvisiace so založením a úspešným fungovaním podniku vrátane spracovania podnikateľských plánov.

Program poradenstva a vzdelávania pre rok 2010 bol zo strany NARMSP spustený od 1. 12. 2010, napriek tomu boli zmluvy s Centrami distribuované až 15. 1. 2011 a ich platnosť bola do 15. 3. 2011. Takýmto správaním NARMSP obmedzila prísun zdrojov pre Centrum, nakoľko zdroje určené na celý rok 2010 museli byť vyčerpané v priebehu dvoch mesiacov.

Po zastavení mikropôžičiek, odpadlo i poradenstvo pre klientov, ktorí sa o takéto financovanie zaujímali. V obmedzenom rozsahu bolo poskytované poradenstvo (informatívne konzultácie) pre záujemcov o granty zo štrukturálnych fondov, alebo pre záujemcov o budovanie manažérskych systémov kvality alebo environmentu.

Program podpory vzdelávania a poradenstva pre podnikateľov (vybrané skupiny) skončil prakticky vo všetkých centrách, t.j. na celom území Slovenska v 1. polroku 2010.

Rozpis uznaných nákladov na jedno školenie

Uznané náklady z pohľadu NARMSP sú rozpísané v tabuľke 4.5 podľa vzorovej situácie, kde školenie trvá 3 dni, účastní sa na ňom 15 účastníkov, sú použité externé priestory a rovnako tak dvaja externí lektori.

Tabuľka č. 4.5: prehľad uznaných nákladov na jedno školenie.

Položka	Množstvo	Cena
Lektor č. 1	22 hodín	550 €
Lektor č. 2	2 hodiny	40 €
Prenajaté priestory	3 dni	360 €
Náklady na pracovníka	9 hodín	81 €
Náklady na jedného účastníka	15 účastníkov	52,83 €
Spolu	-	1 083,83 €

Zdroj: školenie „Vstup do podnikania“ organizované RPIC-PB od 16.1.2012 do 18.1.2012.

Z hľadiska ekonomiky je pre Centrum absolútne nevýhodné čerpať prostriedky z programu podpory vzdelávania a poradenstva. NARMSP nastavila financovanie programu tak, že jediný príjem pre Centrum predstavujú uznané náklady na jedného pracovníka, ktorý sa stará o administratívu a potrebnú prevádzku počas školenia. Uznané náklady predstavujú 7 € na hodinu a maximálne 3 hodiny denne. Takže pri trojdňovom školení zisk pre centrum predstavuje 63 €. Je možné získať prostriedky aj z prenájmu kancelárie na školenie, ale nakoľko RPIC-PB nie je v dobrej finančnej situácii, už nemá potrebné priestory takéto školenie realizovať.

Čerpanie prostriedkov z programu podpory vzdelávania a poradenstva tak funguje len vďaka osobným záujmom jednotlivcov v centrách RPIC, ktorí využívajú uznané náklady na lektora zo strany NARMSP (max. 25 € na hodinu) na vyplatenie odmeny pre seba ako lektora. Nakoľko si centrum nemôže uznať náklady na lektora 25 € a lektorovi vyplatiť napr. len 15 €, nevzniká žiadna ďalšia motivácia pre centrum organizovať školenia, teda okrem spomínaných osobných záujmov.

Návrhy a ďalší postup

V záujme rozvoja MSP, predovšetkým v záujme tvorby nových pracovných príležitostí by bolo potrebné zo strany NARMSP zabezpečiť čerpanie prostriedkov určených na vzdelávanie a poradenstvo v priebehu celého roka, nie určiť šibeničné termíny na vyčerpanie prostriedkov, čo spôsobuje maximálne pracovné vyťaženie pracovníkov Centra a aj využiteľnosť zdrojov nedosahuje takej efektivity ako keby boli rozdelené počas celého roka.

Bola by vhodná aj zmena formy financovania školení, pri zachovaní súčasného uznávania nákladov zo strany NARMSP, ale navyše doplnená o paušálnu odmenu pre realizátora.

4.5.1 Prieskum spokojnosti účastníkov kurzu

RPIC-PB realizovalo z prostriedkov programu podpory vzdelávania, školení a poradenstva určených pre rok 2011 štyri školenia s názvom „Vstup do podnikania“. Celkovo sa týchto školení zúčastnilo 60 uchádzačov. Dotazník bol odovzdaný každému uchádzačovi a riadne vyplnených a odovzdaných ich bolo 57. Dotazník sa skladal zo štyroch jednoduchých otázok.

- Ako naplnilo vzdelávanie Vaše očakávania po obsahovej stránke?

- Ako hodnotíte kvalitu informácií prezentovaných lektorom?
- Ako ste boli spokojný s organizačným zabezpečením vzdelávacou inštitúciou?
- Odporučili by ste podobné vzdelávanie Vaším známym?

Na výber bolo možných päť odpovedí.

- Výborne.
- Veľmi dobre.
- Dobre.
- Uspokojivo.
- Neuspokojivo.

Nasledovná tabuľka zobrazuje jednotlivé odpovede účastníkov.

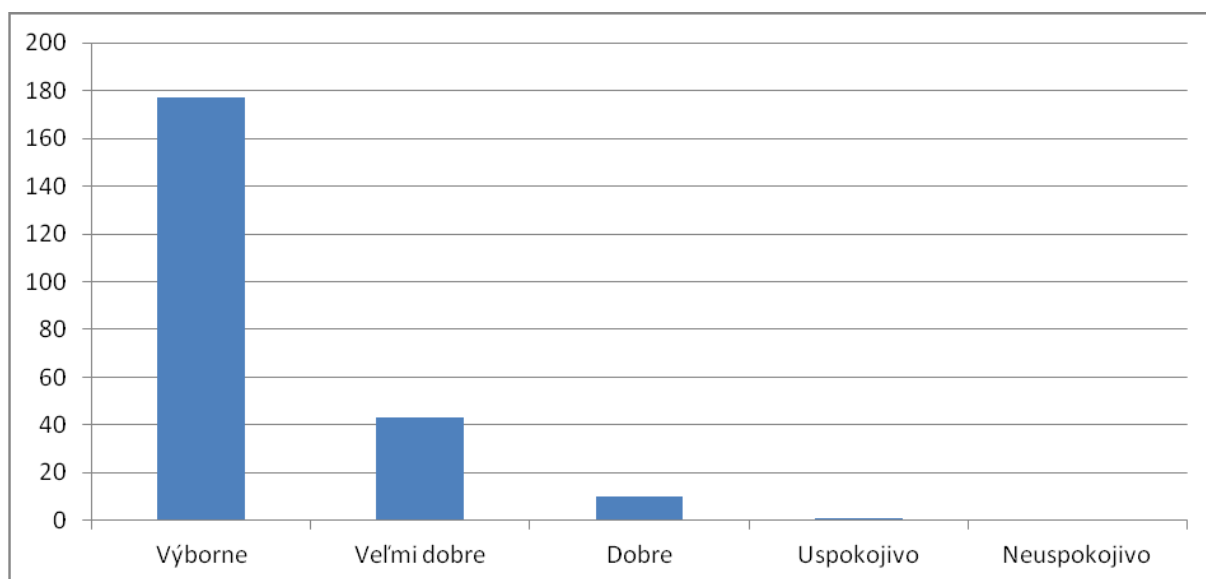
Tabuľka 4.5.1: prehľad jednotlivých odpovedí účastníkov kurzu.

Hodnotenie	Výborne	Veľmi dobre	Dobre	Uspokojivo	Neuspokojivo
Otázka č. 1	38	19	0	0	0
Otázka č. 2	45	12	0	0	0
Otázka č. 3	34	12	10	1	0
Hodnotenie	Áno	Nie			
Otázka č. 4	57	0			

Zdroj: vlastný výskum.

Celkový počet odpovedí „Výborne“ predstavoval 177. Odpovedí „Veľmi dobre“ bolo 43, „Dobre“ 10, „Uspokojivo“ 1 a „Neuspokojivo“ 0. Všetci účastníci by odporučili daný vzdelávací kurz aj svojim známym. Prehľad zobrazenie celkového počtu odpovedí je možné vidieť na grafe 4.5.1.

Graf č. 4.5.1: prehľad celkového počtu odpovedí jednotlivých účastníkov kurzov organizovaných RPIC-PB z prostriedkov roku 2011.

Zdroj: vlastný výskum.

5 Záver

Regionálne poradenské a informačné centrum Považská Bystrica v roku 2010 plnilo svoje poslanie vo všetkých hlavných činnostiach zakotvených v stanovách. Zúženie rozsahu poskytnutých služieb bolo spôsobené negatívnymi vplyvmi, ktoré vznikli mimo organizácie, ktoré nebolo v silách organizácie prekonať. Východiská pre ďalšiu činnosť v nasledujúcich rokoch sú závislé od úrovne podpory malého a stredného podnikania, ktorú v SR určujú centrálné orgány. V súčasnosti dostupné informácie ukazujú, že nie je možné očakávať pozitívne zmeny.

V dnešných dňoch nastala na politickej scéne v SR nezvyčajná situácia, taká, ktorá tu nebola od roku 1989. Vláda jednej strany. NARMSP je organizácia spadajúca pod Ministerstvo hospodárstva, takže v jej štruktúrach je zakorenených veľa politických nominantov. Prognózu ďalšieho vývoja preto z nášho pohľadu vidíme v personálnych zmenách na hlavných postoch a dosadzovaní tzv. „svojich ľudí“. Je to v podstate štandardný postup každej novo vytvorenej vlády. Časté personálne zmeny však nevplývajú dobre na kvalitné riadenie organizácie a tým pádom ani nedochádza k potrebným zmenám pre zlepšenie stavu MSP. Vláda jednej strany však môže zabezpečiť potrebnú stabilitu, jasnú víziu v podpore podnikania a jednotné riadenie.

Pri zachovaní súčasného stavu je existencia RPIC-PB reálne ohrozená a podľa našich predpokladov ak nedôjde k pozitívnej zmene, hlavne spusteniu nového Mikropôžičkového programu do konca roka 2012, Centrum zanikne.

Tak ako bolo popisované v kapitole 4.4.3, najväčší problém spolupráce je vzájomná komunikácia. Ak by NARMSP od začiatku správne komunikovala a konzultovala nový Mikropôžičkový program s „ľuďmi z praxe“ situácia by vonkoncom nedospela do stavu úplného ohrozenia podpory podnikania na Slovensku a nový Mikropôžičkový program by mohol byť spustený už koncom roka 2010.

Zoznam použitej literatúry

European Commission: nariadenie Európskej komisie č. 2003/361/EC platné od 1. 1. 2005.

In: [online]. Dostupné z: [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:en:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:en:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:124:0036:0041:en:PDF)

European Commission: pracovný dokument Európskej komisie zo dňa 7. 10. 2009. In: [online]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_report_2009_en.pdf

European Comission: Reference and discount rates [online]. Dostupné z:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

HOLEŠOVÁ, H.: Malé a stredné podnikanie. Bratislava : Grafis, 2003. 36 s. ISBN 80-968789-9-9

KUBRICKÁ, Marta. *Podpora malého a stredného podnikania v Slovenskej republike, sprievodca iniciatívami*. 11. vydanie. Bratislava: NARMSP, 2011, 306 s.

Měšec.cz. www.mesec.cz [online]. [cit. 2012-02-06]. Dostupné z:

<http://www.mesec.cz/dane/dan-z-prijmu/pruvodce/sazba-dane/>

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA.

Správa o stave malého a stredného podnikania v Slovenskej republike v roku 2010.

Bratislava, 2011, 134 s. Dostupné z: http://www.nadsme.sk/files/Stav_MSP_2010-fin.pdf

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania [online]. Dostupné z:

<http://narmsp.sk/sk/content/kto-je-narmsp>

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania [online]. Dostupné z:

<http://narmsp.sk/content/mikropozickovy-program-popis-a-podmienky>

Obchodný vestník. Bratislava: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, 2009, s. 176.

Dostupné z: <http://www.justice.gov.sk/ovest/ov9/09/178/OV178A.pdf>

REGIONÁLNE PORADENSKÉ A INFORMAČNÉ CENTRUM POVAŽSKÁ BYSTRICA.

Zakladateľská zmluva o vytvorení Regionálneho poradenského a informačného centra

Považská Bystrica. 22. 06. 1993.

REGIONÁLNE PORADENSKÉ A INFORMAČNÉ CENTRUM POVAŽSKÁ BYSTRICA.
Správa o činnosti Regionálneho poradenského a informačného centra Považská Bystrica za
rok 2010. Marec 2011.

Regionálne poradenské a informačné centrum [online]. Dostupné z:

<http://www.rpicpb.sk/mikropozicky/>

Zákon o dani z príjmov. In: 595/2003. 4. decembra 2003. Dostupné z:

<http://www.finance.sk/download/248-stahuj-zakon-o-dani-z-prijmov/1/>

Zoznam skratiek

Agentúra - Národná agentúra pre podporu malého a stredného podnikania.

Centrum - regionálne poradenské a informačné centrum.

MP - Mikropôžičkový program.

MSP - malé a stredné podnikanie.

NADSME - National

NARMSP - Národná agentúra pre podporu malého a stredného podnikania.

p. a. - per annum.

RPIC - regionálne poradenské a informačné centrum.

RPIC-PB - Regionálne poradenské a informačné centrum Považská Bystrica.

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 5. 2012

.....
Miroslav Babinec

Zoznam príloh

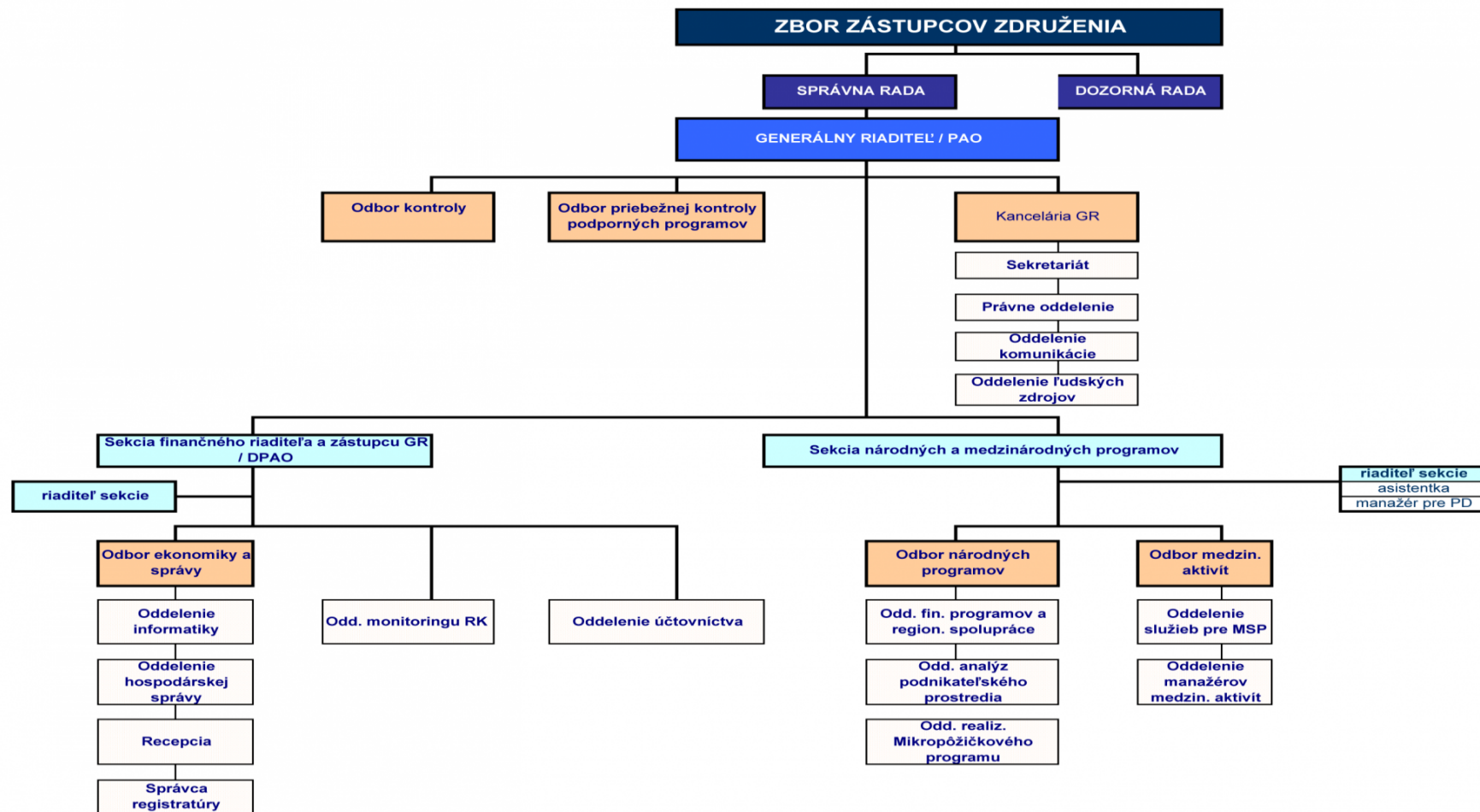
Príloha č. 1

Príloha č. 2

Príloha č. 3

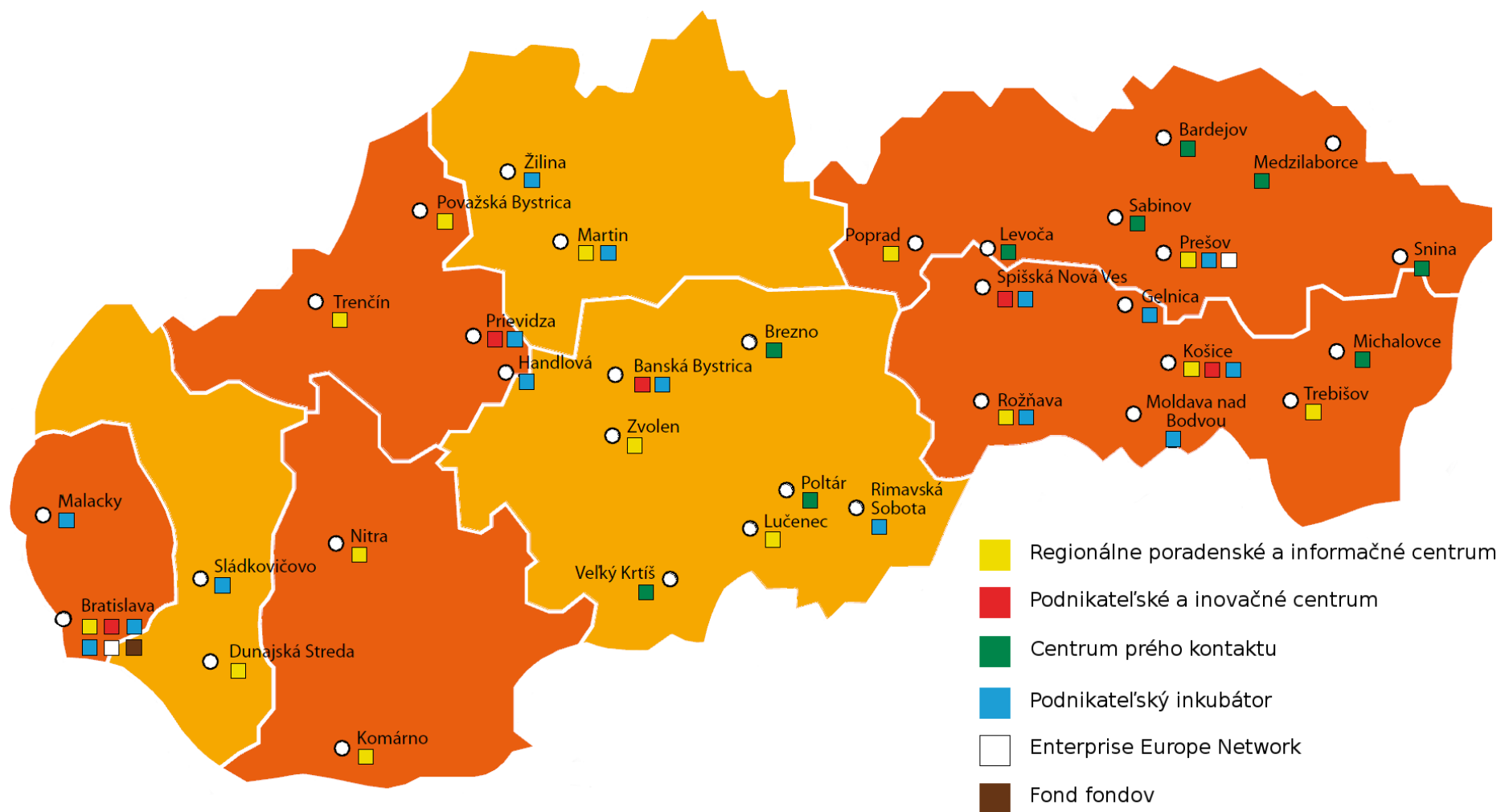
Príloha č. 1

NÁRODNÁ AGENTÚRA PRE ROZVOJ MALÉHO A STREDNÉHO PODNIKANIA

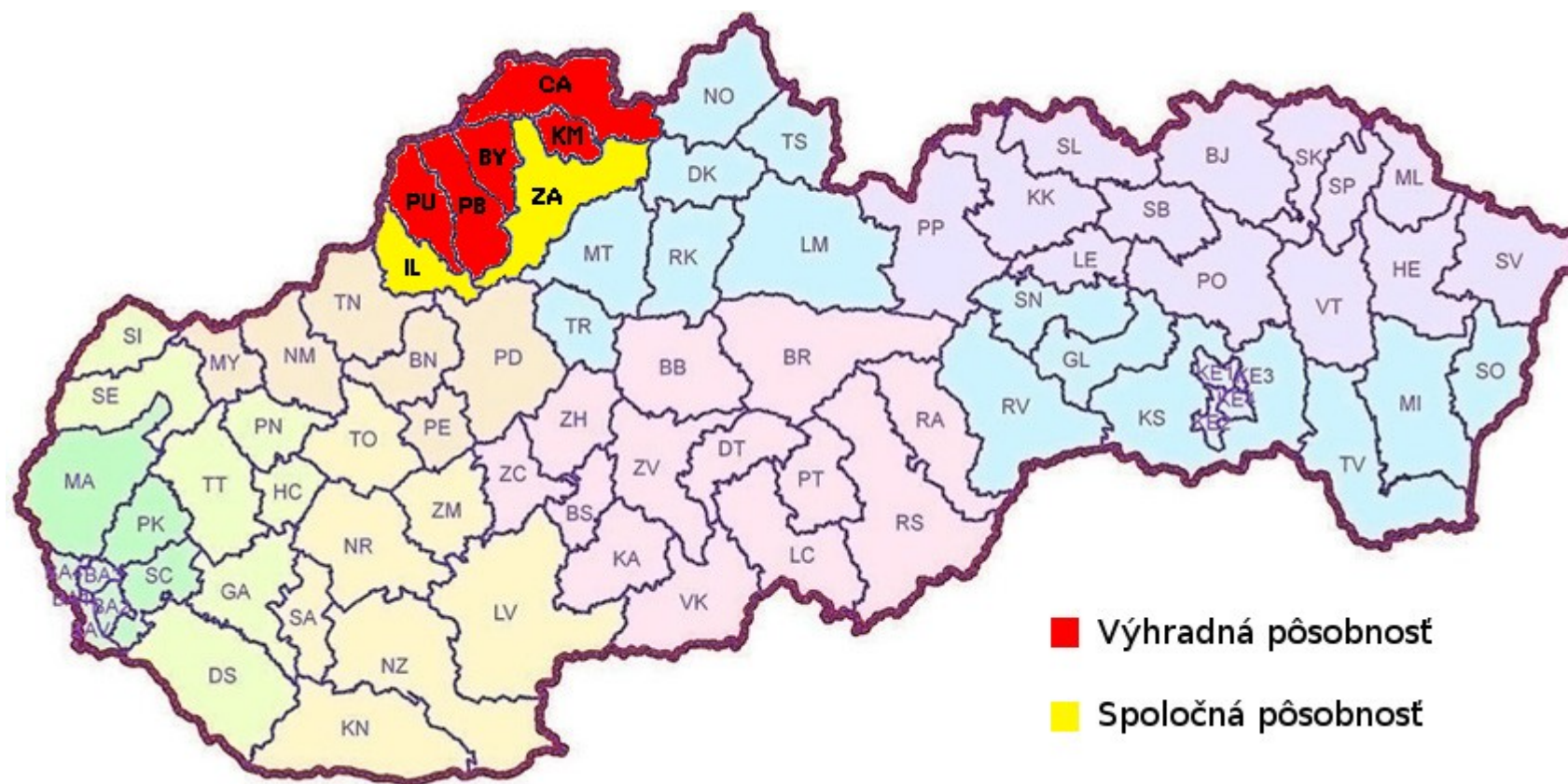
Zdroj: http://www.nadsme.sk/files/organizacna_struktura_platna_od_11_6_11.png

Príloha č. 2

Zdroj: <http://www.nadsme.sk/content/nase-partnerske-zastupenie-v-regionoch> a vlastná úprava.

Príloha č. 3

Zdroj: <http://www.cdb.sk/files/img/sr-okresy-852.jpg?w=852> a vlastná úprava.